

20. yüzyılda Türkiye rehberi

Okul temelli müfredat, ilk değerlendirme 2022

20. yüzyılda Türkiye rehberi

Okul temelli müfredat, İlk değerlendirme 2022

Diploma Programı 20.yüzyılda Türkiye rehberi

Bu yayının Türkçe versiyonu orijinali İngilizce olarak *Turkey in the 20th century guide* başlığı altında Mayıs 2020 tarihinde yayınlanmıştır.

Mayıs 2021 tarihinde yayınlanmıştır

15 Route des Morillons, 1218 Le Grand-Saconnex, Cenevre, İsviçre adresinde yerleşik kâr amacı gütmeyen bir eğitim vakfı olan International Baccalaureate Organization (Uluslararası Bakalorya Organizasyonu) adına yayınlanmıştır.

Yayınlayan: International Baccalaureate Organization (UK) Ltd. Peterson House,
Malthouse Avenue, Cardiff Gate
Cardiff, Wales CF23 8GL
Birleşik Krallık

Web sitesi: ibo.org

© Uluslararası Bakalorya Organizasyonu 2021

(IB olarak bilinen) Uluslararası Bakalorya Organizasyonu dünya çapındaki okul topluluklarına yönelik dört adet yüksek nitelikli ve zorlayıcı eğitim programı sunarken daha iyi, daha huzurlu bir dünya yaratmayı amaçlar. Bu yayın, bu programları desteklemek üzere hazırlanmış bir dizi malzeme arasında yer alır.

IB yaptığı çalışmalarda çeşitli kaynaklardan yararlanabilir; özellikle de Wikipedia gibi toplum tabanlı bilgi kaynaklarından yararlanırken bilginin doğruluğunu ve özgünlüğünü teyit etmek adına kontroller yapar. Fikrî mülkiyet haklarını gözeten IB, telif hakkı olan tüm malzemelerin yayınlanmasından önce hak sahiplerini belirlemek ve gerekli izinleri almak için büyük çaba gösterir. IB bu yayında kullanılan her türlü malzeme sebebiyle verilen izinler için müteşekkirdir ve de olası hataları veya eksiklikleri ilk fırsatta memnuniyetle giderecek ve gerekli düzeltmeleri yapacaktır.

Tüm hakları saklıdır. IB'nin önceden yazılı izni alınmaksızın ya da [IB Fikrî Mülkiyetinin kullanımı konusundaki kendi kuralları](#) içerisinde açıkça izin verilmediği sürece, bu yayının hiçbir kısmı hiçbir şekilde ya da yolla başka bir mecrada yayınlanamaz, saklanamaz ve başka bir mecraya aktarılamaz.

IB ürünleri ve yayınları [IB mağazasından](#) satın alınabilir. (e-posta: sales@ibo.org). IB yayınlarının (ücretli veya ticari şekilde olması fark etmeksizin) IB ile resmî bir ilişki olmaksızın IB'nin ekosisteminde hareket eden üçüncü taraflarca (eğitim kurumları, profesyonel geliştirme sağlayıcıları, eğitim yayıncıları ve müfredat oluşturma operatörleri veya öğretmen kaynağı niteliğindeki dijital platformlar vb. dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere) ticari şekilde kullanılması yasaktır ve IB'den sonradan yazılı izin alınmasını gerektirir. Lisans istekleri copyright@ibo.org adresine gönderilmelidir. Daha fazla bilgi [kamuya açık IB web sitesinden](#) edinilebilir.

IB Misyon Beyanı

Uluslararası Bakalorya, kùltùrlerarası anlayış ve saygı ile daha iyi ve daha barışçıl bir dünya oluşturulmasına yardımcı olacak araştıran-sorgulayan, bilgili ve duyarlı genç insanlar yetiştirmeyi amaçlar.

Bu amaca yönelik olarak kuruluş, yeni ufuklar açıcı uluslararası eğitim programları ve titiz değerlendirme yöntemleri geliştirmek amacıyla okullar, devletler ve uluslararası kuruluşlarla çalışmaktadır.

Bu programlar, dünya genelinde öğrencileri, diğer insanların da farklılıklarıyla haklı olabileceğini anlayan, etkin, şefkatli ve yaşam boyu öğrenmeye inanan bireyler olmaya teşvik eder.

IB öğrenen profili

Tüm IB programlarının amacı, ortak insanlık vasıflarının ve gezegeni koruma görevinin farkında olan, daha iyi ve daha huzurlu bir dünya oluşturmak için çabalayan uluslararası bilince sahip insanlar yetiştirmektir.

IB öğrencileri olarak bu vasıflara sahip olmak için çalışıyoruz:

ARAŞTIRAN-SORGULAYAN

Araştırma ve sorgulama için gerekli becerileri geliştirerek merakımızı besleriz. Tek başına ve diğerleriyle birlikte nasıl öğreneceğimizi biliriz. Şevkle öğrenir ve öğrenme sevgimizi yaşam boyu sürdürürüz.

BİLGİLİ

Bilgiyi farklı disiplinler arasında araştırarak kavramsal anlayış geliştirir ve kullanırız. Yerel ve küresel önemi olan sorunlar ve fikirlerle ilgileniriz.

DÜŞÜNEN

Karmaşık problemleri çözmek ve bunlarla ilgili güvenilir eylemlerde bulunmak için eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini kullanırız. Gerekçeli, etik kararlar almada inisiyatif kullanırız.

İLETİŞİM KURAN

Kendimizi birden fazla dilde ve pek çok şekilde güvenle ve yaratıcı şekilde ifade ederiz. Diğer bireylerin ve grupların bakış açılarını dikkatle dinleyerek etkili şekilde iş birliği yaparız.

İLKELİ

Doğruluk ve dürüstlikle, güçlü bir hakkaniyet ve adalet anlayışıyla, tüm insanların haysiyetine ve haklarına saygı duyarak hareket ederiz. Eylemlerimizin ve sonuçlarının sorumluluğunu alırız.

AÇIK GÖRÜŞLÜ

Diğerlerinin değerleri ve geleneklerinin yanı sıra kendi kültürlerimiz ve bireysel geçmişlerimize de değer veririz. Farklı bakış açıları arar, değerlendirir ve bu deneyimlerimizle olgunlaşırız.

DUYARLI

Empati kurar, şefkat ve saygı gösteririz. Hizmet etme yükümlülüğüne inanır, diğerlerinin hayatında ve kendi çevremizdeki dünyada olumlu bir fark yaratmak için hareket ederiz.

RİSKİ GÖZE ALAN

Belirsizliğe ihtiyat ve kararlılıkla yaklaşırız; yeni fikirler ve yenilikçi izlemler araştırmak için bağımsız ve ortaklaşa çalışırız. Zorluklar ve değişim karşısında becerikli ve dayanıklıyız.

DENGELİ

Kendimizin ve başkalarının esenliğini sağlamak için yaşamımızın farklı yönleri (entelektüel, fiziksel ve duygusal) arasında denge kurmanın önemini biliriz. Diğer insanlarla ve yaşadığımız dünyayla olan dayanışmamızın farkındayız.

DÖNÜŞÜMLÜ DÜŞÜNEN

Dünyayı, kendi fikir ve deneyimlerimizi derinlemesine düşünürüz. Öğrenme ve kişisel gelişimimizi desteklemek amacıyla güçlü ve güçsüz yanlarımızı anlamak için çaba sarfederiz.

IB öğrenci profili, IB Dünya Okulları tarafından önem verilen 10 özelliği temsil etmektedir. Bu özelliklerin ve benzerlerinin, bireylerin ve grupların yerel, ulusal ve küresel toplulukların sorumluluk sahibi üyeleri hâline gelmelerinde yardımcı olabileceğine inanıyoruz.

İçindekiler

Giriş	1
Bu belgenin amacı	1
Diploma Programı	2
Dersin niteliği	5
Amaçlar	9
Değerlendirme hedefleri	10
Uygulamadaki değerlendirme hedefleri	11
20. yüzyılda Türkiye'nin anahtar kavramları	13
Müfredat	15
Müfredat taslağı	15
DP 20. yüzyılda Türkiye'de öğretim ve öğrenme yaklaşımları	16
Müfredat içeriği	18
Değerlendirme	23
Diploma Programında Değerlendirme	23
Değerlendirme taslağı	26
Dış değerlendirme	27
İç değerlendirme	30
Ekler	37
Komut terimleri sözlüğü	37
Kaynakça	38

Bu belgenin amacı

Bu yayın, dersin okullardaki planlamasına, öğretilmesine ve değerlendirmesine rehberlik etme amacı taşır. Başlıca hedef kitle ders öğretmenleridir, ancak öğretmenlerin, öğrencileri ve aileleri ders konusunda bilgilendirmek amacıyla rehberi kullanması da beklenmektedir.

Bu rehber, program kaynak merkezinde bulunabilir: DP kaynakları > Okul temelli müfredatlar > 20. yüzyılda Türkiye.

Ek kaynaklar

Örnek sınav kâğıtları ve not şemaları da program kaynak merkezinden temin edilebilir. Geçmiş sınav kâğıtları ve not şemaları, 20. yüzyılda Türkiye Basecamp'inde bulunabilir. Bu gruba katılmak için şu adrese e-posta gönderin: DPDevelopment@ibo.org

Teşekkür

Bu okul temelli müfredat rehberi, IB ile bağlantılı olarak SEV Amerikan Koleji tarafından revize edilmiştir. Uluslararası Bakalorya (IB), bu rehberin oluşturulması için emek harcayan ve kaynak katkısında bulunan eğitimcilere ve ilgili okullara teşekkürlerini sunar.

İlk değerlendirme 2022

Diploma Programı

Diploma Programı 16-19 yaş arası öğrenciler için tasarlanmış sıkı bir üniversite öncesi çalışma programıdır. Bu, öğrencileri bilgili ve sorgulayan ama aynı zamanda ilgili ve şefkatli olmaları için teşvik eden geniş tabanlı, iki yıllık bir programdır. Öğrencileri, kültürler arası bir anlayışa, açık fikirliliğe ve de çeşitli bakış açlarına saygı duymaları ve onları değerlendirebilmeleri için gerekli olan tutumlara sahip olmaları için teşvik etmeye yönelik güçlü bir vurgu söz konusudur.

Diploma Programı modeli

Bu program, merkezî bir çekirdek etrafında bulunan altı akademik alanı içerir (bkz. Şekil 1). Geniş yelpazedeki akademik alanların eş zamanlı olarak çalışılmasını teşvik eder. Öğrenciler iki modern dil (ya da bir modern dil ve bir de klasik dil), bir beşerî ya da sosyal bilimler dersi, bir deneysel bilim, matematik ve yaratıcı sanatlardan birini alırlar. Diploma Programını, öğrencileri üniversiteye giriş için etkin şekilde hazırlamak üzere tasarlanan zorlu bir program hâline getiren şey, geniş kapsamlı ve çeşitlilikteki bu derslerdir. Bu akademik alanların her birinde öğrenciler kendi seçimlerini yapma esnekliğine sahiptir, bu da özellikle ilgilerini çeken ve üniversitede eğitimini almaya devam etmek istedikleri dersleri seçebilecekleri anlamına gelir.

Şekil 1

Diploma modeli

Doğru kombinasyonu seçmek

Öğrencilerin altı akademik alanın her birinden bir ders seçmeleri gerekir, ancak isterlerse sanat alanından bir ders yerine başka bir alandan iki ders de seçebilirler. Normalde yüksek seviyede (HL) üç ders (dörtten fazla olmayacak şekilde) alınır ve diğerleri de standart seviyede (SL) alınır. IB yüksek seviye dersler için 240, standart seviye içinse 150 öğretim saati tavsiye eder. Yüksek seviye dersler, standart seviye olanlara kıyasla daha derinlemesine ve kapsamlı şekilde öğrenilir.

İki seviyede de özellikle eleştirel düşünme ve analize dair pek çok beceri geliştirilir. Bu programın sonunda öğrencilerin becerileri dış değerlendirme yoluyla ölçülür. Pek çok ders, öğretmenler tarafından değerlendirilen ders çalışmalarının bazı öğelerini içerir.

Diploma Programı modelinin çekirdeği

Tüm Diploma Programı öğrencileri, modelin çekirdeğini oluşturan üç bileşene katılır.

Bilgi teorisi (TOK), temelinde, belirli bir bilgiyi öğrenmektense bilme sürecine dair eleştirel düşünmeyle ve sorgulamayla ilgili bir programdır. TOK programı, bilginin doğasını ve bildiğimizi iddia ettiklerimizi nasıl bildiğimizi inceler. Bunu, bilgi iddialarını analiz etme ve bilginin yapılandırmasına ilişkin soruları keşfetme konularında öğrencileri teşvik ederek yapar. TOK'un görevi, ortak bilgi alanları arasındaki bağlantıları öne çıkarmak ve de bireyin kendi bakış açılarının farkına varmasını ve bunların başkalarının bakış açılarından nasıl farklılaşabileceğini daha iyi görmesini sağlayarak kişisel bilgiye bağlamaktır.

Yaratıcılık, aktivite, hizmet (CAS), Diploma Programının merkezinde yer alır. CAS, öğrencilerin IB öğrenen profilini gerçek ve pratik anlamda yansıtabilmelerini, eşsiz bireyler olarak yetişmelerini ve başkalarıyla olan ilişkilerindeki rollerini anlamalarını sağlar. Öğrenciler, ilgi alanlarını keşfetmeleri ve tutkularını, kişiliklerini ve bakış açılarını yansıtmaları adına kendilerine imkânlar sağlayan farklı türde bireysel ve grup deneyimleri aracılığıyla beceriler, tutumlar ve eğilimler geliştirirler. CAS özerklik, iş birliği, başarıya ve keyif almaya yönelik imkânlar sunarak bütüncül bir yaklaşımla zorlayıcı akademik programı tamamlar.

CAS'ın üç dayanağı şunlardır:

- Yaratıcılık- orijinal veya yorumlayıcı bir ürün ya da performans ortaya çıkaracak fikirleri keşfetmek ve ileriye taşımak.
- Aktivite- sağlıklı bir yaşam biçimine katkıda bulunan fiziksel gayret.
- Hizmet- özgün bir ihtiyacı karşılamak adına toplumla ortaklaşa ve karşılıklı etkileşim.

Genişletilmiş makale, Dünya çalışmaları genişletilmiş makalesi de dahil, IB öğrencilerine özel ilgi alanları olan bir konuyu 4.000 kelimedenden oluşan bağımsız bir araştırma biçiminde irdeleme fırsatı sunar. Yapılan araştırmanın alanı, öğrencilerin altı Diploma Programı dersinden birinden ya da disiplinler arası dünya çalışmaları makalesi söz konusu ise, iki ders arasından seçilir ve üniversitede beklenen bağımsız araştırma ve yazma becerileriyle donatılır. Bu da fikir ve bulguların, seçilen ders ya da derslere uygun olarak mantıklı ve uyumlu bir yaklaşımla işlendiği, resmi şekilde sunulan büyük çaplı ve yapılandırılmış bir yazıyı ortaya çıkarır. Genişletilmiş makale, yüksek seviye araştırma ve yazma becerilerini, entelektüel keşfi ve yaratıcılığı öne çıkarma amacı taşır. Bu özgün öğrenme deneyimi sayesinde öğrenciler, bir danışmanın rehberliğinde, seçtikleri konu üzerinde kişisel bir araştırma yapma fırsatı bulurlar.

Okul temelli müfredat- düzenlemeler

Aşağıdaki koşullar, okul temelli müfredatların öğretimi için geçerlidir.

- Okul temelli müfredatlar yalnızca Standart Seviyede mevcuttur.
- Okul temelli müfredatlar yalnızca programın başlamasından önce bunu yapmak üzere IB tarafından yetkilendirilen okullarca sunulabilir.
- Öğrenci, aynı Diploma kapsamında okul temelli bir müfredatı, bir pilot programla veya başka bir okul temelli müfredat ile birleştiremez.

Öğretim yaklaşımları ve öğrenme yaklaşımları

Diploma Programı kapsamındaki öğretim yaklaşımları ve öğrenme yaklaşımları, öğretim ve öğrenme ortamına nüfuz eden bilinçli stratejiler, becerilere ve tutumlara atıfta bulunur. Öğrenen profili özellikleriyle doğal olarak bağlantılı bu yaklaşımlar ve araçlar, öğrenci öğrenmesini artırır ve Diploma Programı değerlendirmesi ve ötesine yönelik öğrenci hazırlığına destek sunar. Diploma Programında öğretim ve öğrenme yaklaşımlarının amaçları şöyledir:

- öğretmenleri, hem öğrenenlerin öğretmenleri hem de içeriğin öğretmenleri olarak donatmak
- öğretmenleri, öğrencilerin yapılandırılmış sorgulama ve daha geniş çaplı eleştirel ve yaratıcı düşünmeye daha anlamlı şekilde katılacağı öğrenme deneyimlerini kolaylaştıracak türde daha net stratejiler oluşturmaları konusunda yetkin kılmak
- hem bireysel derslerin amaçlarını öne çıkarmak (onları program amaçları olmaktan daha fazlası hâline getirmek) hem de önceden izole edilen bilgiyi buna bağlamak (öğrenmenin uyumluluğu)
- okuldan ayrıldıktan sonra da aktif şekilde öğrenmeye devam etmelerini sağlayacak özel beceri türlerini geliştirmeleri konusunda öğrencileri teşvik etmek ve sadece daha iyi notlarla üniversiteye giriş yapmalarını sağlamakla kalmayıp, yükseköğretim sırasında ve sonrasında da onları başarıya hazırlamak
- öğrencilerin Diploma Programı deneyimini daha da uyumlu ve anlamlı hâle getirmek
- okulların, idealizm ve pratikliği bir araya getiren bir IB Diploma Programı eğitiminin farklı yapısını tespit etmesini sağlamak.

Beş öğrenme yaklaşımı (düşünme becerilerini, sosyal becerileri, iletişim becerilerini, öz yönetim becerilerini ve araştırma becerilerini geliştirmek) ve altı öğretim yaklaşımı (sorgulamaya dayanan, kavrama odaklanan, belli bir bağlama oturtulan, ortaklaşa gerçekleştirilen, farklılaştırılmış ve değerlendirmeden beslenen öğretim), IB pedagojisini destekleyen en önemli değer ve ilkeleri içerir.

20. yüzyılda Türkiye’de öğretim ve öğrenme yaklaşımları hakkında daha fazla rehberlik için lütfen “20. yüzyılda Türkiye’de öğretim ve öğrenme yaklaşımları” bölümüne bakınız.

Akademik bütünlük

Diploma Programı kapsamındaki akademik bütünlük, öğrenen profilinin özellikleri tarafından belirlenen bir değer ve davranışlar bütünüdür. Akademik bütünlük; öğretim, öğrenme ve değerlendirmede kişisel dürüstlüğüne öne çıkmasını sağlar, başkalarının ve başkalarınca yapılan çalışmaların dürüstlüğüne yönelik saygı duyulmasına ortam hazırlar ve eğitimleri süresince edindikleri bilgi ve becerileri sergilemeleri adına tüm öğrencilerin eşit fırsata sahip olmasını mümkün kılar.

Değerlendirmeye sunulan çalışmalar da dâhil tüm ders çalışmaları özgün olmalı, öğrencinin bireysel ve orijinal fikirlerine dayanmalı ve başkalarının fikirleri ve çalışmaları kullanılıyorsa bu konuda tam anlamıyla bilgilendirme yapılmalıdır. Öğretmenlerin öğrencilere rehberlik etmesini gerektiren veya öğrencilerin ortaklaşa çalışmasını gerektiren değerlendirme ödevleri, IB’nin ilgili derslere ilişkin sunduğu detaylı talimatlarla uyumlu şekilde tamamlanmalıdır.

IB ve Diploma Programındaki akademik bütünlük hakkında daha fazla bilgi için lütfen IB yayınlarına başvurun: *Akademik bütünlük, Etkili alıntılama ve referans verme, Diploma Programı: İlkelerden uygulamaya ve Genel düzenlemeler: Diploma Programı*. Bu Diploma Programı dersinin dış ve iç değerlendirme bileşenleriyle ilgili olması dolayısıyla, akademik bütünlüğe dair belirli bilgiler, bu rehberin “Rehberlik ve özgünlük” bölümünde bulunabilir.

Öğrenme çeşitliliği ve öğrenme desteği gereklilikleri

Okullar, öğrenme desteği gereklilikleri olan adaylara eşit erişim düzenlemeleri ve makul ayarlamalar sunulmasını sağlamalıdır ve bunlar IB’nin şu belgelerine uygun olmalıdır: *Erişim ve kapsama politikası* ve *IB programlarında öğrenme çeşitliliği ve kapsama: Öğrenme önündeki engellerin kaldırılması*.

Dersin niteliği

20. yüzyılda Türkiye

20. yüzyılda Türkiye, Türk millî eğitim müfredatının tarih, coğrafya ve sosyoloji derslerine yönelik gereklilikleri temelinde, uluslararası bir bakış açısını benimseyen çok disiplinli bir okul temelli müfredattır. Müfredatın amacı, IB Diploma Programı kapsamındaki Türk okulları için ulusal olarak zorunlu gereklilikleri kapsama dahil etmektir.

Türkiye coğrafi olarak iki kıtanın kesiştiği ve kültürel olarak en az iki büyük medeniyetin birleştiği bir yerde bulunur. Bu durum, Türkiye'nin tarihini ve kültürünü etkilemenin yanında, Türkiye'nin komşularını etkilemesini de sağlamıştır. Dersin amacı, Türk millî müfredatında gerekli olan her bir disiplindeki kavramları ve analitik çerçeveleri kullanarak bu etkilerin birbiri ile olan alışverişini araştırmaktır: tarih, coğrafya ve sosyoloji. Öğrencilerin Türkiye'nin bölgede ve dünyada oynadığı rolü, özellikle de "doğu" ve "batı" arasındaki tarihsel birleşimini anlamalarına yardımcı olmak için uluslararası bir bakış açısı da içerir.

Müfredat, çağdaş uluslararası perspektifi geliştirmek, üç disiplinin öğrenme ve öğretim niteliklerini daha da bütünleşik hale getirmek ve üç disiplinin her biriyle ilgili müfredat içeriğini ve terminolojisini revize etmek ve netleştirmek için gözden geçirilmiş ve güncellenmiştir.

Müfredat, her biri kendi tarihsel, coğrafi ve sosyolojik boyutlarına sahip altı ana başlık altında düzenlenmiş olup değerlendirme, bu konuların düzenlenmesini yansıtmaktadır.

20. yüzyılda Türkiye ve çekirdek

Tüm Diploma Programı derslerinde olduğu gibi, 20. yüzyılda Türkiye de Diploma Programı odağının üç unsurunu hem desteklemeli hem de bu unsurlarca desteklenmelidir.

20. yüzyılda Türkiye ve Bilgi Kuramı (TOK)

Diğer bilgi alanlarında olduğu gibi, beşerî bilimlerde de bilgi edinmenin çeşitli yolları vardır. İnsan davranışlarının örüntülerini anlamak ve açıklamak için, örneğin deney ve gözlem, tümevarımsal ve tümdengimsel muhakeme, veri ve kanıt toplama ve tartışma kullanılabilir. Bireyler ve toplumlara ilişkin derslerde öğrenciler, geçerlilik, güvenilirlik, inandırıcılık ve kesinliklerine yönelik soruları ve bunlara ilişkin bireysel ve kültürel bakış açılarını araştırarak sonuçta elde ettikleri bilgi iddialarını değerlendirmelidirler. Bireyler ve toplumlara ilişkin bir dersi takip eden öğrenciler, çeşitli bilme yöntemleri ve beşerî bilimlerde kullanılan yöntemler üzerinde eleştirel bir şekilde dönüşümlü düşünebilmeli ve böylece IB öğrenen profilinde belirtildiği gibi sorgulayan, bilgili ve duyarlı gençler haline gelebilmelidirler.

20. yüzyılda Türkiye çalışması, son paragrafta açıklanan bilgi edinmenin sosyal bilimsel yöntemlerinden faydalanmaktadır. Siyasi meseleler çeşitli şekillerde ve bağlamlarda gelişir ve ortaya çıkar ve insanların derinlemesine ilgilenebilecekleri konuları ele alma eğilimindedirler. Sonuç olarak, bu türden konuların eleştirel bir şekilde incelenmesi, öğrencilerin gözlemlenebilir olanı incelemelerini ve bunlarla ilgili akıl yürütmelerini ve aynı zamanda siyasi müzakere ve kararların ardında yatan gerçekleri araştırmalarını gerektirir. Çeşitli aktörleri harekete geçiren unsurlar nelerdir? Bu aktörler inançlarını, politikalarını ve davranışlarını hangi varsayımlara dayandırır? Bir durumun güç dinamikleri, hareket geçme unsurlarını, varsayımları ve sonuçları nasıl etkiler?

Siyasi meseleleri bu analitik, derinlemesine ve etkileşimli bir şekilde inceleyen öğrenciler ayrıca kendi siyasi inançlarının ve konumlarının ve kendi kültürlerinde, başkalarının kültürlerinde ve dünyanın üzerindeki tüm kültürlerde yer alan siyaset hakkındaki bilgi iddialarının rolünü, doğasını ve kökenini göz önünde bulundururlar. Bu şekilde öğrenciler birer düşünür olarak kendileri hakkında daha fazla farkındalığa sahip

olmaya ve insandaki bilginin karmaşıklığını anlamaya ve giderek birbiriyle daha da bağlantılı olan ama öngörülemez bir dünyada sorumlu davranma ihtiyacını fark etmeye teşvik edilirler.

TOK'a yönelik olarak 20. yüzyılda Türkiye öğrencilerinin ele alabileceği örnek sorular şöyle sıralanabilir.

- Beşerî bilimlerdeki bilgi, diğer alanlardaki bilgilerden ne şekilde farklılık gösterir?
- 20. yüzyılda Türkiye dersindeki bilgi, ekonomi ve felsefe gibi diğer sosyal bilimler disiplinlerindeki bilgilerden ne şekilde farklılık gösterir?
- Siyasi inançlara ve ön yargılara sıklıkla derinden bağlanma durumu, 20. yüzyılda Türkiye'de bilgi edinmeyi nasıl etkiler?
- Tarihçinin rolü nedir?
- Ön yargı ve seçim arasındaki fark nedir?
- Tarih öğrenmek, günümüzde kendimizi daha iyi anlamamıza nasıl yardımcı olur?
- Kültürlerimizden bağımsız siyasi inançlara veya bilgilere sahip olabilir miyiz?
- Tartışmalı olarak, coğrafyanın bazı yönleri ölçülebilirken, bazı yönleri ölçülememektedir. Bilginin ne ölçüde ölçülebilir olması gerekmektedir?
- Uzlaşamayan uzman görüşleri arasında nasıl karar veririz? 20. yüzyılda Türkiye'de kimler uzmandır?
- Küreselleşme bilgii paylaşma fırsatlarını mı artırır yoksa çeşitliliği mi azaltır?
- İyi birer dayanak veya kanıtlarımız olmaksızın hareket etmek, herhangi bir şekilde gerekçelendirilebilir mi?
- Kültürümüz, inandıklarımızı veya bildiklerimizi ne ölçüde belirler veya şekillendirir?
- Güç, bilgi olarak kabul edilen şeyin belirlenmesinde ne ölçüde rol oynar?
- Değişiklik, ne ölçüde özerk bir yapının eylemi olarak seçilmek yerine empoze edilebilir?

20. yüzyılda Türkiye ve Yaratıcılık-Aktivite-Hizmet (CAS)

Öğrencilerin karmaşık konuları bağlamsal olarak incelemesi, 20. yüzyılda Türkiye programının önemli bir özelliğidir. Yerel veya diğer önemli öğrenci topluluklarında birçok konu kendisini ulusal ve uluslararası düzeylerde olduğu gibi güçlü bir şekilde gösterir. CAS programının ruhu, öğrencileri benzer bağlamsal bir yolla deneyimsel öğrenmeye dâhil etmektir.

20. yüzyılda Türkiye programında önemli konuları öğrenmek, öğrencilere CAS deneyimleri ve CAS projeleri için yeni fikirler verebilir. Bir konu ve bunun potansiyel çözümleri hakkında geliştirdikleri bilgi ve anlayışın bir sonucu olarak öğrenciler, CAS deneyimlerini daha zengin bir şekilde araştırabilir, planlayabilir, harekete geçirebilir, üzerinde dönüşümlü düşünebilir ve sergileyebilirler. Benzer şekilde CAS deneyimleri, öğrencilerin 20. yüzyılda Türkiye programında belirli bir konuyu ele almaya yönelik tutkularını da ateşleyebilir. 20. yüzyılda Türkiye ile CAS arasındaki fikirlerin bu karşılıklı etkileşimi, öğrencilerin bir konuyu kavramasını geliştirebileceği gibi daha fazla CAS deneyimini de teşvik edebilir.

CAS faaliyetleri hem akademik derslerden bilgiyle beslenebilir hem de bunlardaki ileri öğrenmeye ilham verebilirken, Diploma Programı değerlendirme gerekliliklerinin bir parçası olarak 20. yüzyılda Türkiye dersinde gerçekleştirilen faaliyetlerden de farklı olmalıdır.

20. yüzyılda Türkiye ve genişletilmiş makale

Öğrencilerin 20. yüzyılda Türkiye dersinde veya herhangi bir okul temelli müfredatta kapsamlı bir makale yazmasına izin verilmese de öğrenciler, örneğin coğrafya, tarih veya sosyal ve kültürel antropoloji gibi genel Diploma Programı derslerinde genişletilmiş makaleler bağlamında araştırma konularına yönelik fikirlerini geliştirmeyi seçebilirler.

20. yüzyılda Türkiye ve uluslararası bilinç

...uluslararası bilinç için bir eğitim; ırk, din ve sınıf engellerini yıkmak için tasarlanmış bir eğitim; kültürel çeşitliliğin faydalarını öven bir eğitim; her şeyden önce bir barış eğitimi.

(Walker 2011: 19)

Uluslararası bilinç, IB'nin uluslararası eğitimin amacını tanımladığı ve küresel katılım, çok dillilik ve kültürlerarası anlayışın geliştirilmesine yönelik tüm IB programlarına vurgu yaparak örneklenen şemsiye bir terimdir.

20. yüzyılda Türkiye programı, uluslararası bilincin gelişimine verilen vurguyu açıkça güçlendirmek üzere tasarlanmıştır. Program boyunca öğrencilerin çoklu bakış açılarına saygı duyması teşvik edilir. Buna ek olarak, öğrenciler küreselleşmeyi incelemeli ve Avrupa ve daha geniş anlamda dünyayla etkileşime girmelidirler.

Program boyunca, öğrenciler bugün bölgelerini ve daha geniş anlamda dünyalarını şekillendirmede önemli bir rol oynayan tarihî olayları keşfetme, geçmiş ve şimdiki olayların karmaşık ve birbirine bağlı doğası hakkındaki anlayışlarını derinleştirme fırsatına sahiptir. Örneğin, öğrenciler bugün dünyanın karşı karşıya olduğu çatışma, haklar ve yönetim gibi birçok küresel zorluğun tarihteki örneklerini araştırırlar. Bu, dersin temel amaçlarından birini karşılamaya yardımcı olur: Avrupa ve dünyadaki farklı kültürleri anlayarak ve bunlara saygı göstererek Türk ulusal kültürüne ve tarihine karşı daha derin bir takdir ve hassasiyet geliştirmek.

Hassas konularla ilgili çalışmak

20. yüzyılda Türkiye dersini almak, öğrencilerin heyecan verici, teşvik edici ve kişisel olarak ilgilendikleri konulara odaklanmalarına olanak tanır. Bununla birlikte, bu konu ve meselelerin sıklıkla hassas ve kişisel veya kültürel olarak zor olabileceği unutulmamalıdır. Öğretmenler bunun farkında olmalı ve ortaya çıkabilecek sorulara ve konulara gereken özeni göstererek bu tür konulara sorumlu bir şekilde nasıl yaklaşılacağı ve bunlarla nasıl ilgilenileceği konusunda öğrencilere rehberlik etmelidir. Öğretmenler ayrıca, daha fazla bilgi için iç değerlendirme görevlerine yönelik etik kuralları dikkatlice okumalıdır.

Önceki öğrenme

20. yüzyılda Türkiye dersi özel bir ön öğrenme gerektirmez. İncelenen belirli konular açısından özel bir arka plan beklenmemektedir veya gerekli değildir. İhtiyaç duyulan beceriler dersin kendisi kapsamında geliştirilir.

Orta Yıllar Programı bağlantıları

IB Orta Yıllar Programı (MYP) bireyler ve toplumlar ders grubu, insanların ve toplulukların yaşamlarını ve çevrelerini etkileyen tarihsel, çağdaş, coğrafi, siyasal, sosyal, ekonomik, dini, teknolojik ve kültürel bağlamlar hakkında sorgulamalar içerir. MYP bireyler ve toplumlar ders grubu, bu nedenle 20. yüzyılda Türkiye Diploma Programı okul temelli müfredattaki eğitimine devam eden öğrenciler için çok faydalı bir temel sağlar.

MYP bireyler ve toplumlar, eleştirel düşünme ve bilginin aktarılmasının iyileştirilmesi yoluyla öğrenenin anlam oluşturmaya yardımcı olmayı amaçlayan kavram temelli bir müfredattır. En üst seviyede, ders dâhilinde alakalı olan ama aynı zamanda bunun ötesine geçen, diğer ders grupları ile bağlantılı, geniş kapsamlı, düzenleyici ve güçlü fikirlerden oluşan anahtar kavramlar yer alır. Bu anahtar kavramlar, diğer derslerle bağlantı kurmanın yanı sıra hem disiplinler hem de disiplinler arası öğrenmeyi kolaylaştırır.

MYP dâhilinde 16 anahtar kavram yer alır. Aşağıda koyu puntolarla yazılanlar, özellikle 20. yüzyılda Türkiye ile bağlantılıdır.

MYP müfredatındaki anahtar kavramlar			
Estetik	Değişim	İletişim	Topluluklar
Bağlantılar	Yaratıcılık	Kültür	Gelişim
Biçim	Küresel etkileşimler	Kimlik	Mantık
Bakış açısı	İlişkiler	Sistemler	Zaman, mekân ve uzam

MYP'deki öğrencilerin bireyleri ve toplumları çalışma biçiminin merkezinde olan sorgulamaya dayalı öğrenme, aynı zamanda 20. yüzyılda Türkiye kapsamında benimsenmiş bir yaklaşımdır; öğrenciler eleştirel

düşünme becerilerini bağlamsallaştırılmış çeşitli tarihsel, coğrafi ve sosyolojik bağlamları keşfederken geliştirirler.

Bireyler ve toplumlardaki MYP öğrencilerinin, MYP'nin dört değerlendirme hedefinden biri olan araştırma becerilerini uygulamaları ve geliştirmeleri gerekmektedir. Bu, öğrencilerin bağımsız araştırma yapmaları beklenen 20. yüzyılda Türkiye programının iç değerlendirme bileşeni için önemli bir temel oluşturur.

IB Kariyer Odaklı Program Bağlantıları

IB Kariyer Odaklı Programda (CP) öğrenciler, yerel bağlam tarafından belirlenen ve öğrenci ihtiyaçlarına göre düzenlenmiş en az iki Diploma Programı dersi, dört bileşenden oluşan bir çekirdek ve kariyer odaklı bir eğitim üzerinde çalışırlar. CP öğrencinin kariyeri ile ilgili çalışmalarına değer katacak şekilde tasarlanmıştır. Bu, Diploma Programı derslerinin seçimi için bir bağlam sunar. Dersler, Diploma Programının herhangi bir grubundan seçilebilir. Aynı grup içerisinde seçilecek birden fazla ders üzerinde çalışmak da mümkündür (ör. görsel sanatlar ve sinema).

20. yüzyılda Türkiye dersi, öğrencilerin gelecekteki küresel iş yerine hazırlanmalarına yardımcı olacak güçlü iletişim becerileri, eleştirel düşünme ve etik yaklaşımların geliştirilmesini teşvik eder. Bu ise tüm CP'ye aktarılabilen IB öğrenen profili niteliklerini geliştirerek öğrencinin öğrenmesi için uygunluk ve destek sağlar.

CP öğrencileri için, Diploma Programı dersleri Standart Seviye ya da Yüksek Seviyede alınabilir. Okullar, CP öğrencilerini Diploma Programı öğrencileriyle entegre etme fırsatlarını araştırabilir.

Amaçlar

Bireyler ve toplumlar derslerinin amaçları

Bireyler ve toplumlar dersleri, nasıl sürdürülebilir bir şekilde yaşayacağımızı keşfederek ve daha huzurlu bir dünya arayışımızda tüm insanların refahını teşvik ederek gençlerin paylaştığımız bu gezegenle bağlantı kurmalarına yardımcı olur. Tüm bireyler ve toplumlar derslerinin amaçları, gençleri aşağıdaki konularda donanımlı kılmaktır:

1. çoklu bakış açılarını ve düşünce biçimlerini araştırmak ve bunlarla eleştirel bir ilişki kurmak
2. bireyler ve toplumlar arasındaki etkileşimleri araştırmak ve değerlendirmek
3. toplumlarda bilgili ve ilkel bireyler olarak düşünmek ve hareket etmek
4. insan deneyiminin zaman ve mekândaki çeşitliliğini ve değişkenliğini anlamak ve buna değer atfetmek.

20. yüzyılda Türkiye dersinin amaçları

20. yüzyılda Türkiye dersinin amaçları, öğrencilerin:

1. 20. yüzyılda Türkiye'nin siyasi, sosyal ve kültürel yapılarını anlayabilmesini
2. 20. yüzyılda Avrupa'da ve dünyanın geri kalanında yaşanan siyasi, ekonomik ve kültürel gelişmelerin Türkiye üzerindeki etkisini tanımasını
3. küresel bir bağlamda kişisel ve ulusal kimliğe yansıtma amacıyla Türk tarihi, coğrafyası ve kültürü anlayışını uygulayabilmelerini sağlamaktır.

Değerlendirme hedefleri

Değerlendirme hedefi 1: Bilgi ve anlayış

Aşağıdaki unsurlara ilişkin bilgi ve anlayışın gösterilmesi:

- kaynak materyaller
- 20. yüzyılda Türkiye konusunda geçerli ve doğru bilgi
- 20. yüzyılda Türkiye kavramları ve bağlamları.

Değerlendirme hedefi 2: Uygulama ve analiz

- Kaynak materyallerdeki kavramları tanımak.
- Açık ve tutarlı argümanlar oluşturmak.
- İlgili bilgiyi argümanları desteklemek için kanıt olarak kullanmak.
- Çeşitli kaynak materyalleri analiz etmek ve yorumlamak.

Değerlendirme hedefi 3: Sentez ve değerlendirme

- Kaynak materyallerinin kanıt olarak değerlendirilmesi.
- Argüman oluşturmak için kanıtların ve analizlerin bir araya getirilmesi.
- Konular ve olaylar hakkında farklı bakış açılarının değerlendirilmesi.
- İlgili kaynak materyallerinden elde edilen bilgilerin sentezlenmesi.

Değerlendirme hedefi 4: Uygun becerilerin seçilmesi, kullanılması ve uygulanması

- Verileri toplamak, sunmak, analiz etmek, yorumlamak ve üzerinde dönüşümlü düşünmek için belirli bir araştırmaya uygun olan yöntem ve becerilerin kullanımının gösterilmesi.
- Bir araştırmanın yönlendirilmesi için uygun ve odaklanmış bir sorunun formüle edilmesi.

Uygulamadaki değerlendirme hedefleri

Değerlendirme hedefi (AO)	1. Sınav	2. Sınav	İç değerlendirme
Bilgi ve anlayış (AO1)	√	√	√
Uygulama ve analiz (AO2)	√	√	√
Sentez ve değerlendirme (AO3)	√	√	√
Uygun becerilerin seçilmesi, kullanılması ve uygulanması (AO4)			√

Komut terimleri aşağıdaki değerlendirme hedeflerine göre sınıflandırılır:

- AO1 Bilgi ve anlayış
- AO2 Uygulama ve analiz
- AO3 Sentez ve değerlendirme
- AO4 Uygun becerilerin seçilmesi, kullanılması ve uygulanması.

Her ne kadar komut terimleri müfredatta açıkça kullanılsa da öğrenciler sınav sorularında gerekli olan değerlendirmenin derinliğini anlamak için bunlara aşina olmalıdır. Sınav sorusu not bantlarında puanlara yer verilmesi de değerlendirme hedeflerindeki bu sınıflandırmayı yansıtır.

AO1'den AO3'e olan taleplerde bir ilerleme varken, AO4 terimleri belirli beceri ve sınav sorularına özeldir. Bu komut terimlerinin açıklamaları "Ekler" bölümünde yer alır. Her bir sınıflandırma içerisindeki komut terimleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Hedef	Anahtar komut terim	Derinlik
AO1 Bilgi ve anlayış	<ul style="list-style-type: none"> • Sınıflandır • Tanımla • Anlat • Belirle • Tahmin et • Tespit et • Taslağını çıkar • Belirt 	Bu terimler, öğrencilerin bilgi ve anlayışlarını göstermelerini gerektirir.
AO2 Uygulama ve analiz	<ul style="list-style-type: none"> • Analiz et • Ayırt et • Açıkla • Öner 	Bu terimler, öğrencilerin bilgi ve anlayışlarını kullanma ve analiz etmelerini gerektirir.
AO3 Sentez ve değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Benzerlikleri karşılaştır • Benzerlikleri ve farklılıkları karşılaştır • Farklılıkları karşılaştır • Tartış • Değerlendir 	Bu terimler, öğrencilerin kanıta dayalı bir hüküm getirmelerini ve uygun olduğu hallerde argüman ortaya koymalarını gerektirir.

Hedef	Anahtar komut terim	Derinlik
	<ul style="list-style-type: none"> • İncele • Gerekçelendir • Ne ölçüde?	
AO4 Uygun becerilerin seçilmesi, kullanılması ve uygulanması	<ul style="list-style-type: none"> • Not ekle • Yapılandır • Çiz • Etiketle	Bu terimler, öğrencilerin becerilerini seçmeyi ve uygulamayı göstermelerini gerektirir.

20. yüzyılda Türkiye'nin anahtar kavramları

20. yüzyılda Türkiye Diploma Programı dersi yedi kavram üzerinde yükselir: nedensellik, değişim, kültür, kimlik, bakış açıları, mekânlar ve iktidar. Bu kavramlar tarih, coğrafya ve sosyolojinin çok disiplinli merceklerini birbirine bağlamaya yardımcı olur. Bu kavramlar öğrencilerin meseleler hakkında eleştirel düşüncelerine, sorunları belirleyip çözmelerine, karar vermelerine ve materyalleri değerlendirmelerine yardımcı olur. Kavramlar öğretmenler için pasif içerik sunumundan kaçınan yaratıcı dersler ve etkinlikler hazırlamaya yardımcı olan bir araç olarak son derece yararlı olup, kavramlar, öğrencilere önceki bilgilerini geliştirme ve meseleler ve olaylar hakkında derin düşünme fırsatları sunar.

Nedensellik	Etkili düşünürler geçmiş hakkında yapılan birçok iddianın belirli birtakım koşulların nasıl ortaya çıktığını daha iyi açıklamaya ve anlamaya yönelik olduğunu kabul ederler. Öğrencilerin çoğu olayın, öğrencilerin hangi nedenlerin daha önemli veya kayda değer, veya hangi nedenleri bireylerin yönetebileceği, hangilerini yönetemeyeceği konusunda kanıtla dayalı yargılarda bulunmasını gerektiren çeşitli ve birden çok nedenden oluşan bir etkileşimden kaynaklandığını bildikleri derin bir anlayış sergilenir.
Değişim	20. yüzyılda Türkiye programı, insanların ve olayların ne ölçüde değişime yol açtığını araştırır. Değişim kavramının tartışılması, öğrencileri değişimin var olmadığına dair bazı iddialar hakkında düşünmeye ve değişimi aramaya teşvik etmeye yardımcı olabileceği gibi kayda değer bir değişikliğe yol açtığı iddiasıyla ilgili insanlar ve olaylar hakkındaki geleneksel teorilere ve varsayımlara meydan okumak için kanıt kullanmak gibi sofistike tartışmaları da teşvik edebilir. Öğrencilerin tarihsel değişim hakkındaki soru ve yargıları, içeriğin derinlemesine anlaşılmasına ve incelenen olaylar temelinde, önceki ve sonraki durum arasında yapılacak karşılaştırmaya dayanmalıdır.
Kültür	Kültür, insanların günlük yaşamları boyunca yarattıkları ve kullandıkları semboller, fikirler, açıklamalar, inançlar ve maddi üretimden oluşan organize sistemleri ifade eder. Kültür, insanların fiziksel dünyalarını düzenleme ve sosyal yapılarını koruma geleneklerini içerir. Kültüre dair daha yakın tarihli yaklaşımlar, kültürlerin statik, homojen veya sınırlı değil, aksine dinamik ve akışkan olduğunu kabul eder. Kültür, anlamların ortak sosyal yapılarına işaret eder, fakat kültür aynı zamanda sıklıkla tartışmalı anlamların bulunduğu da bir yerdir. Kavrama yönelik getirilen bu yakın tarihli formülasyonlar, kültürün toplumlar içinde ve arasında anlaşmazlık ve çatışma konusu olabileceğini kabul ederken, bu anlaşmazlık kültürün kendi tanımını da içerebilir.
Kimlik	Kimlik, ya bireyin kendine dair özel ve kişisel görünüşünü ya da bireyin sosyal grubun gözündeki görünüşünü ifade eder. Kimlik aynı zamanda dini kimlik, etnik kimlik veya ulusal kimlik biçimini alabilen grup kimliği anlamına da gelir.
Bakış açıları	IB öğrencileri, tarihin ve diğer disiplinlerin bazen, büyük bir anlatıyı, diğer perspektifleri görmezden gelen dar odağa sahip bir ulusal görüşü veya tek bir bakış açısının üstünlük pozisyonuna yükseltmek için nasıl kullanıldığının veya kötüye kullanıldığının farkında olmalıdır. Öğrenciler, çoklu bakış açılarına meydan okuma ve bunları eleştirme, karşılaştırma ve kanıtlarla destekleme konusunda teşvik edilir. Öğrenciler ayrıca azınlıklar veya kadınlar gibi belirli gruplar da dâhil olmak üzere insanların geçmişte olayları nasıl farklı şekilde yaşadıklarını araştırabilir ve karşılaştırabilirler. Bu şekilde, çoklu bakış açılarını keşfetmek ve uluslararası bilincin gelişimi arasında özel güçlü bağlantılar vardır.
Mekânlar	Mekânlar, yerel bölgelerden veya konumlardan ulusal veya devlet seviyesine kadar çeşitli ölçeklerde tanımlanabilir. Mekânlar kültürel veya fiziksel çeşitliliklerine göre ya da zenginlik

	ya da kaynak donatımındaki eşitsizliklere göre karşılaştırılabilir. Bir mekânın özellikleri gerçek veya algılanabilir olabilmekle birlikte mekânlar arasındaki uzamsal etkileşimler düşünülebilir.
İktidar	İktidar, sosyal ilişkilerin önemli bir parçasıdır ve bir kişinin veya grubun başkalarını ve kaynakları etkileme, yönlendirme veya kontrol etme becerisi olarak düşünülebilir. En geniş anlamıyla iktidar, bir sosyal grubun üyeleri arasındaki ayrımları ve eşitsizlikleri içerir. İktidara yönelik bazı yaklaşımlar, yapısal iktidara veya öznellikleri üretme iktidarı kapasitesine odaklanır. İktidar dinamiklerini anlamak, 20. yüzyılda Türkiye'yi anlamada önemli bir rol oynamaktadır.

Müfredat taslağı

Müfredat bileşeni	Öğretim süresi
	Standart Seviye
Dış değerlendirme	130
1. Konu - 20. yüzyıl doğarken Türkiye	
2. Konu - Türkiye Cumhuriyeti: Değişim ve dönüşüm (1923-1945)	
3. Konu - İki Dünya Savaşı arasındaki küresel değişimler ve Türkiye'ye etkileri (1918-1939)	
4. Konu - II. Dünya Savaşı ve Türkiye (1939-1945)	
5. Konu - Yeniden yapılanma, demokrasi, bölgedeki ve Türkiye'deki gelişmeler (1945-1991)	
6. Konu - Küreselleşen dünya ve Türkiye'nin dünya ve Avrupa ile diyalogları (1991-2000)	
İç değerlendirme	20
Araştırma projesi	
Toplam öğretim süresi	150

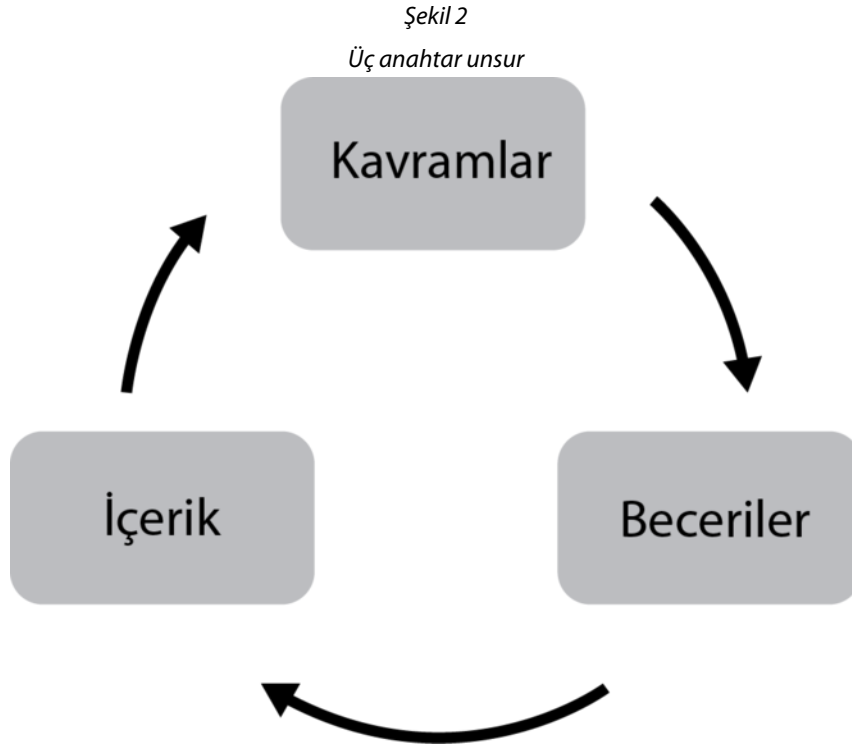
Belgede de belirtildiği gibi, Yüksek Seviye derslerin tamamlanması için önerilen öğretim süresi 240 saat, Standart Seviye derslerin tamamlanması için önerilen süre ise 150 saattir *Genel Düzenlemeler: Diploma Programı* (Sayfa 6 madde 8.2).

DP 20. yüzyılda Türkiye’de öğretim ve öğrenme yaklaşımları

Diploma Programı kapsamındaki öğretim yaklaşımları ve öğrenme yaklaşımları, öğretim ve öğrenme ortamını öne çıkaran bilinçli stratejiler, beceriler ve tutumlara atıfta bulunur. Öğrenen profili özellikleriyle bağlantılı bu yaklaşımlar ve araçlar, öğrenci öğrenmesini artırır ve Diploma Programı değerlendirmesi ve ötesine yönelik öğrenci hazırlığına destek olur.

Beş öğrenme yaklaşımı (düşünme becerilerini, sosyal becerileri, iletişim becerilerini, öz yönetim becerilerini ve araştırma becerilerini geliştirmek) ve altı öğretim yaklaşımı (sorgulamaya dayanan, kavrama odaklanan, belli bir bağlama oturtulan, ortaklaşa gerçekleştirilen, farklılaştırılmış ve değerlendirmeden beslenen öğretim), IB pedagojisini destekleyen en önemli değer ve ilkeleri içerir. Bu öğretim ve öğrenme yaklaşımları hakkında daha fazla tavsiye ve destek, program kaynak merkezinin “Öğretim ve öğrenme yaklaşımları” bölümünde bulunabilir.

Diploma Programı 20. yüzyılda Türkiye dersi üç temel unsura dayanır: kavramlar, beceriler ve içerik. Bu üç unsur ayrılmaz bir şekilde birbiriyle bağlantılı olarak görülür (Şekil 2).

Bunun gibi “üç boyutlu” modeller, “disiplinler arasında eleştirel olgusal bilginin sağlam bir temele dayanmasına değer vermekte, ancak tasarım odağını kavramsal anlayış seviyesine kaydırarak müfredat ve öğretime yönelik çitayı yükseltmektedir” (Erickson 2012).

Kavramlar	Kavramlar, ders konuları içinde ve arasında anlam taşıyan büyük, güçlü fikirlerdir. “Bilgi, mevcut şema ve bilişsel çerçevelere entegre olduğundan”, kavramlar öğrencileri bilgiden anlama noktasına götürür (Anderson ve Krathwohl 2001). Kavramlar aynı zamanda eski bilgi ile yeni bilgi arasında köprü kurulmasına yardımcı olur ve bilginin ders alanları/bağlantıları arasında aktarılmasını kolaylaştırır. Bir konunun arkasındaki “büyük fikirleri” anlamak”,
------------------	---

	öğrencilerin belirli bir konuyu neden öğrendiklerinin özüne inmelerine de yardımcı olabilir. (Ör., bkz: Perkins 2010.)
İçerik	Kavramsal anlayışın gelişimini desteklemek için somut bir bilgi tabanının olması gerektiğinden, içerik, Diploma Programı 20. yüzyılda Türkiye dersinde de önemli bir rol oynamaktadır. Özel örnekler ve vaka çalışmaları da soyut kavramların temelini atmaya yardımcı olur ve öğrencilerin belirli bir bağlamda temsil edilen bir kavramı görmelerini sağlar.
Beceriler	Diploma Programı 20. yüzyılda Türkiye dersi süresince öğrenciler derste işlenen farklı disiplinlerin metodolojisi ve pratiği konusundaki anlayışlarını geliştirmeye teşvik edilmelidir. Belirli becerilerin öğretilmesi, öğrencinin dersle ilgili anlayışını zenginleştirir ve bunların gelecekteki çalışmalara uygulanması noktasında öğrencileri teşvik eder. Bu becerilerin müfredat programı kapsamında olması, bağlama göre uygun bir şekilde sunulması ve tek başına ele alınmaması son derece önemlidir.

Müfredat içeriği

Aşağıdaki tabloda, her bir konu için işlenmesi gereken içerik ayrıntılı olarak verilmiştir.

1'den 5'e kadar olan ünitelerden bir ünite, kaynak temelli bir sınav kâğıdı olan 1. sınavda değerlendirilir (daha fazla ayrıntı için "Dış değerlendirme" bölümüne bakın). Bu nedenle, seçilmesi öngörülen dersin içeriğinin bir dizi birincil kaynak ve ikincil çalışma kullanılarak araştırılması önemlidir, böylece öğrenciler bu bileşen için gerekli becerileri geliştirilebilirler. 1'den 6'ya kadar olan üniteler (1. sınavda incelenen ünite hariç) 2. sınavda değerlendirilir.

Ünite	Tarih	Coğrafya	Sosyoloji
1. Ünite 20. yüzyıl doğarken Türkiye Yönlendirici soru : 20. yüzyıl doğarken Türk toplumu, kültürü ve ekonomisi ne ölçüde tarihsel olayların ve sanayileşmenin bir ürünüydü?	Anahtar kavramlar: nedensellik, değişim, kültür, bakış açıları, mekânlar, iktidar 1871'den 1914'e kadar Avrupa'daki ve Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Gelişmeler <ul style="list-style-type: none"> 1839 Tanzimat Fermanı 1856 Islahat Fermanı Bloklaşmalar I. Meşrutiyet'ten I. Dünya Savaşı'na Osmanlı İmparatorluğu I. Dünya Savaşı dış ticaret sözleşmeleri <ul style="list-style-type: none"> Savaşın nedenleri Savaşın ortaya çıkışı ve yayılışı Osmanlı İmparatorluğu'nun savaşa girişi ve savaştığı Cepheler Avrupa'da Doğu ve Batı Cephelerindeki Gelişmeler <ul style="list-style-type: none"> 1917 Bolşevik Devrimi ve Rusya'nın savaştan çekilmesi Askerî teknolojideki değişiklikler ve savaşa etkileri ABD'nin savaşa girişi Almanya'nın askerî ve ekonomik çöküşü 	Sanayi Devrimi <ul style="list-style-type: none"> Feodal üretim tarzından Coğrafi Keşifler ve Sanayi Devrimi'ne Sanayi Devrimi Sanayi Devrimini hazırlayan koşullar Sanayi Devrimi'nin demografik ve ekonomik sonuçları 1838 ve 1923 arasındaki ekonomik gelişmeler <ul style="list-style-type: none"> Dış ticaret sözleşmeleri Dış borç Yabancı yatırımlar Osmanlı İmparatorluğu'ndan kalan ekonomik miras Savaş ekonomisi politikaları <ul style="list-style-type: none"> Önlemler Uygulamalar I. Dünya Savaşı'nın demografik ve ekonomik etkileri 	Sosyolojik bakış açısı geliştirme Sosyolojinin doğuşu <ul style="list-style-type: none"> Auguste Comte Emile Durkheim Karl Marx Max Weber Sınıfsız bir toplumdan sınıf temelli bir topluma geçiş süreci <ul style="list-style-type: none"> Avcı toplayıcılardan yerleşik hayata geçiş Kapitalizm Kapitalizm eleştirileri <ul style="list-style-type: none"> Sosyalizm Komünizm Anarşizm Sanayi Devrimi'nin toplumsal etkileri <ul style="list-style-type: none"> Sanayi Devrimi ve toplumsal tabakalaşma <ul style="list-style-type: none"> Açık sınıf tabakalaşması Toplumsal hareketlilik Birey, vatandaşlık ve haklar gibi kavramların gelişimi İşçi hareketleri

Ünite	Tarih	Coğrafya	Sosyoloji
	<ul style="list-style-type: none"> Savaşın sonu Savaşın sonuçları ve özellikleri <p>Savaş sonrası antlaşmalar</p> <ul style="list-style-type: none"> Paris Barış Konferansı Versay Antlaşması Mondros Ateşkes Antlaşması ve Osmanlı İmparatorluğu'nun durumu 		<ul style="list-style-type: none"> Paris Komünü Çartist Hareket Sanayi Devrimi ve kadın hakları Sanayi Devrimi'nin sanata etkisi
<p>2. Ünite</p> <p>Türkiye Cumhuriyeti: Değişim ve dönüşüm (1923-1945)</p> <p>Yönlendirici soru:</p> <p>Atatürk döneminde değişim, Türk toplumu, kültürü ve kimliğinin çağdaş anlayışlarını şekillendirmede ne ölçüde yardımcı oldu?</p>	<p>Anahtar kavramlar: değişim, kültür, kimlik, iktidar</p>		
	<p>Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecindeki gelişmeler</p> <ul style="list-style-type: none"> Kurtuluş Savaşı örgütlenme/hazırlık dönemi Sevr Antlaşması Kurtuluş Savaşı'nın Cepheleri ve Mudanya Mütarekesi Lozan Barış Antlaşması <p>1923-1938 Atatürk dönemi</p> <ul style="list-style-type: none"> Siyasi gelişmeler Devrimler <p>Siyasi</p> <p>Sosyal</p> <p>Ekonomik</p> <p>Kültür ve eğitim alanlarında</p>	<p>1923 ve 1929 arasındaki ekonomi politikaları</p> <ul style="list-style-type: none"> İzmir İktisat Kongresi Lozan Antlaşması'nın ekonomik maddeleri Ekonomik alanda yapılan devrimler <p>Tarım</p> <p>Sanayi</p> <p>Ticaret</p> <p>Madencilik</p> <p>Ulaşım</p> <p>Bankacılık</p> <ul style="list-style-type: none"> Girişimci sınıfının oluşturulması Ekonomide millileştirme çabaları 1927-1945 arasında Türkiye'nin demografik yapısı 	<p>Kültürel ve sosyal değişim</p> <ul style="list-style-type: none"> Maddi ve manevi kültür Kültürel gecikme Kültürel yozlaşma Asimilasyon Zorla kültürel asimilasyon Kültürel etkileşim Kültür şoku Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyeti'ne aktarılan toplumsal yapı <p>Tanzimat ve II. Meşrutiyet döneminde değişen toplumsal yapı</p> <p>I. Dünya Savaşı ve Türk Kurtuluş Savaşı yıllarında toplumsal yapı</p> <ul style="list-style-type: none"> Devrimlerin toplumsal etkileri Eğitimde yenilikler Hukuk alanındaki yenilikler

Ünite	Tarih	Coğrafya	Sosyoloji
			<p>Cumhuriyet kadınları ve çocukları</p> <ul style="list-style-type: none"> Kurumsallaşma çabaları <ul style="list-style-type: none"> Türk Dil Kurumu Türk Tarih Kurumu Halkevleri Üniversite reformları Basın ve radyo
<p>3. Ünite İki Dünya Savaşı arasındaki küresel değişimler ve Türkiye'ye etkileri (1918-1939) Yönlendirici soru: İdeolojik bakış açıları ve küresel tarihin olaylar, insanların iki dünya savaşı arasında Türkiye'de iktidara sahip olma kapasitelerini ne ölçüde etkilemiştir?</p>	<p>Anahtar kavramlar: nedensellik, değişim, kimlik, bakış açıları, mekânlar, iktidar</p>		
	<p>Dünyadaki siyasi gelişmeler</p> <ul style="list-style-type: none"> 1929 Büyük Buhran Totaliter rejimler <ul style="list-style-type: none"> Almanya İtalya SSCB İspanya Japon militarizmi <p>Türkiye'deki gelişmeler</p> <ul style="list-style-type: none"> 1929 Büyük Buhran'ın Türkiye'ye etkileri İki savaş arası dönemde Türkiye'nin dış politikası <ul style="list-style-type: none"> Musul Meselesi Mübadele Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'ne girişi Balkan Antantı Montrö Boğazlar Sözleşmesi Sadabat Paktı Hatay Meselesi 	<p>Ekonomik gelişmeler</p> <ul style="list-style-type: none"> 1929 Büyük Buhran 1929 Büyük Buhran'ın Türkiye'ye Etkileri 1929-1939 arasında Türkiye ekonomisi Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı <ul style="list-style-type: none"> Tarım Ticaret Madencilik Ulaşım Bankacılık İkinci Beş Yıllık Sanayi Planı II. Dünya Savaşı'nın ekonomik nedenleri <ul style="list-style-type: none"> ABD İngiltere Almanya Fransa İspanya İtalya Japonya 	<p>Toplumsal gelişmeler</p> <ul style="list-style-type: none"> 1929 Büyük Buhran'ın toplumsal etkileri <p>20. yüzyıl ideolojileri</p> <ul style="list-style-type: none"> Demokrasi ve zayıf yönleri <ul style="list-style-type: none"> Totaliter rejimler Faşizm Nazizm Falanjizm Totaliter rejimlerin yükselişinin ardındaki toplumsal nedenler Totaliter toplumlarda kadının rolü Totaliter rejimlerin Türkiye'deki toplumsal etkileri

Ünite	Tarih	Coğrafya	Sosyoloji
<p>4. Ünite</p> <p>II. Dünya Savaşı ve Türkiye (1939-1945)</p> <p>Yönlendirici soru:</p> <p>II. Dünya Savaşı'nın dış güç mücadeleleri, Türkiye'nin ekonomisini ve toplumunu ne ölçüde etkilemiştir?</p>	<p>Anahtar kavramlar: nedensellik, değişim, kültür, bakış açıları, mekânlar, iktidar</p>		
	<p>II. Dünya Savaşı</p> <ul style="list-style-type: none"> I. Dünya Savaşı ile benzerlikler ve farklılıklar Nedenleri (3. konuya bağlantı: totaliter rejimler) Savaşın ortaya çıkışı, yayılışı ve Cepheleri Savaş teknolojisindeki gelişmeler Savaşın sonuçları <p>II. Dünya Savaşı ve Türkiye 1938-1945 İnönü Dönemi</p> <ul style="list-style-type: none"> Millî Şef Yönetimi'nin Kurulması Türkiye'nin savaş dışı kalma politikası 1939-1945 Türkiye'nin savaş sırasında ülke içindeki stratejileri ve uygulamaları 	<p>II. Dünya Savaşı'nın Türkiye ekonomisine ekonomik etkileri</p> <ul style="list-style-type: none"> Savaşın demografik etkileri Millî Korunma Kanunu İaşe Varlık vergisi Toprak mahsulleri vergisi Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu 	<p>II. Dünya Savaşı'nın toplum üzerindeki etkileri</p> <ul style="list-style-type: none"> Savaşın yansımaları: edebiyat felsefe sanat. Varlık vergisinin toplumsal etkileri Köy enstitüleri
<p>5. Ünite</p> <p>Yeniden yapılanma, demokrasi, bölgedeki ve Türkiye'deki gelişmeler (1945-1991)</p> <p>Yönlendirici soru:</p> <p>Soğuk Savaş döneminde iç gelişmeler ve küresel etkileşimler Türk toplumunu, kültürünü ve ekonomisini nasıl değiştirmiştir?</p>	<p>Anahtar kavramlar: değişim, kültür, kimlik, mekânlar, iktidar</p>		
	<p>Soğuk Savaş ve özellikleri</p> <ul style="list-style-type: none"> 1945-1960 arası Doğu ve Batı Blokları arasındaki gelişmeler Uzak Doğu'daki gelişmeler Kıbrıs ve Orta Doğu'da yaşanan gelişmeler Dekolonizasyon ve Bağlantısızlar Hareketi 1960-1990 Yumuşama Dönemi 	<p>Türkiye'de ve gelişen dünyada yaşanan değişimler</p> <ul style="list-style-type: none"> Demografik değişimler 1945-1990 arasında dünyanın demografik değişimi 1945 ve 1990 arasında Türkiye'nin demografik yapısı Kentleşme Türkiye ekonomisindeki değişimler ve ekonomik kalkınma <p>1945-1960 dönemi</p> <ul style="list-style-type: none"> Marshall Planı Truman Doktrini Bretton Woods 	<p>Yeniden yapılanma döneminde toplumsal ve kültürel olgular</p> <ul style="list-style-type: none"> Demokratikleşme ve toplumdaki yansımaları Kırsal alanlardan kentsel alanlara göç ve Almanya'ya işçi göçü Teknoloji ve günlük yaşam Arabesk kültürü 1968 kuşağı 6-7 Eylül 1955 olaylarının topluma yansımaları

Ünite	Tarih	Coğrafya	Sosyoloji
	<p>1945-1991 arasında Türkiye'deki siyasi gelişmeler</p> <ul style="list-style-type: none"> 1945-1960 Çok Partili Sistem ve Demokrat Parti Dönemi 1960-1970 dönemindeki gelişmeler ve 1961 Anayasası 1970-1991 dönemindeki gelişmeler ve 1982 Anayasası Perestroyka ve Glasnost Soğuk Savaşın sonu ve SSCB'nin çöküşü 	<ul style="list-style-type: none"> Uluslararası Para Fonu (IMF) Dünya Bankası Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT) <p>1960-1980 dönemi</p> <ul style="list-style-type: none"> Avrupa Ekonomik Topluluğu'ndan (AET) Avrupa Birliği'ne (AB) Yeşil Devrim Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) İslam İş Birliği Teşkilatı Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) Petrol krizi <p>1980-1990 dönemi</p> <ul style="list-style-type: none"> Neoliberalizm 	<ul style="list-style-type: none"> Kadın hakları ve feminizm
<p>6. Ünite</p> <p>Küreselleşen dünya ve Türkiye'nin dünya ve Avrupa ile diyalogları (1991-2000)</p> <p>Yönlendirici soru:</p> <p>1990'lardaki küreselleşme Türkiye'deki kültürü, kimliği ve ekonomiyi nasıl etkilemiştir?</p>	<p>Anahtar kavramlar: değişim, kültür, kimlik, bakış açıları, mekânlar, iktidar</p>		
	<p>AB'nin gelişim süreci</p> <p>Türkiye'nin AB'ye üyelik süreci</p>	<p>Küresel dünya ekonomisi ve Türkiye'ye etkileri</p> <ul style="list-style-type: none"> Türkiye'de ve dünyada insani gelişim endeksleri Merkez-çevre etkisi Jeopolitik Çok uluslu şirketler Sermaye Emek-ticaret akışkanlığı Küreselleşmenin sonuçları Küresel eşitsizlik Kuzey-Güney ilişkileri Yeni göçler Dünya şehirlerinin teknolojik boyutları Çevre Türkiye'nin küresel, bölgesel ve ekonomik organizasyonlara yeni üyelikleri Gümrük Birliği 	<p>Küreselleşme ve kültürel boyutları</p> <ul style="list-style-type: none"> Kültürel bütünleşme çabaları ve sonuçları Radikalizm Sekülerizm Oryantalizm Küresel terör Bilgi teknolojileri ve bilgi toplumu Medya ve popüler kültür Kültürel kimlik sorunu

Diploma Programında Değerlendirme

Genel

Değerlendirme öğretim ve öğrenmenin bütünsel bir parçasıdır. Diploma Programındaki değerlendirmenin en önemli amaçları, müfredat hedeflerini desteklemek ve uygun öğrenci öğrenmesini teşvik etmektir. Diploma Programında hem dış hem de iç değerlendirme kullanılır. IB sınav görevlileri dış değerlendirme için üretilen çalışmaları notlandırırken, iç değerlendirme için üretilen çalışmaları ise öğretmenler notlandırır ve bu IB tarafından haricî olarak denetlenir.

IB tarafından belirlenen iki tür değerlendirme vardır.

- Süreç değerlendirmesi hem öğretimi hem de öğrenmeyi bilgilendirir. Gerçekleşen öğrenme türüne ve öğrencilerin güçlü ve zayıf yanlarının doğasına ilişkin öğrencilere ve öğretmenlere doğru ve faydalı geri bildirimde bulunmayı ve böylece öğrencilerin anlayışını ve kapasitelerini artırmayı amaçlar. Süreç değerlendirmesi, ders amaçlarına ve hedeflerine ulaşmaya yönelik gelişimi takip etmeyi sağlayan bilgiler sunduğu için öğretim kalitesini de geliştirmeye yardımcı olabilir.
- Sonuç değerlendirmesi, önceki öğrenmeye genel bir bakış sunar ve öğrenci başarılarını ölçmeye yöneliktir.

Diploma Programı öncelikle dersteki ya da dersin sonundaki öğrenci başarısını kaydetmek için tasarlanan sonuç değerlendirmesine odaklanır. Yine de değerlendirme araçlarının çoğu, öğretim ve öğrenme sırasında sürece yönelik olarak da kullanılabilir ve öğretmenler bunu yapmaları konusunda teşvik edilirler. Kapsamlı bir değerlendirme planı öğretim, öğrenme ve ders organizasyonunun bütüncül bir parçası olarak görülür. Daha fazla bilgi için IB [Program standartları ve uygulamaları](#) belgesine bakın.

IB tarafından kullanılan değerlendirmeye yönelik yaklaşım, normları temel alan yapıda değil, kriterlere bağlıdır. Değerlendirmeye yönelik bu yaklaşım, öğrencilerin çalışmalarını diğer öğrencilerin çalışmalarına ilişkin olarak değil, tanımlanmış katılım seviyelerine ilişkin performanslarına göre değerlendirir. Diploma Programı içerisindeki değerlendirmeye dair daha fazla bilgi için lütfen [Diploma Programı değerlendirmesi: İlkeler ve uygulamalar](#) yayınına bakınız.

Diploma Programı derslerinin planlaması, sunulması ve değerlendirilmesi konusunda öğretmenleri desteklemeye yönelik çeşitli kaynaklar program kaynak merkezinde bulunabilir veya IB mağazasından (<http://store.ibo.org>) satın alınabilir. Örnek kâğıtlar ve not şemaları, öğretmen destek materyalleri, ders raporları ve not tanımlayıcıları gibi ilave yayınlar da program kaynak merkezinde bulunabilir. Geçmiş sınav kâğıtlarının yanı sıra not şemaları da IB Mağazasından satın alınabilir.

Değerlendirme yöntemleri

IB, öğrencilerin ürettiği çalışmaları değerlendirmek için çeşitli yöntemler kullanır.

Değerlendirme kriterleri

Değerlendirme kriterleri, değerlendirme görevi açık uçlu olduğunda kullanılır. Her bir kriter, öğrencilerin sergilemesi gereken belirli bir beceriye odaklanır. Değerlendirme hedefi, öğrencilerin ne yapabiliyor olması gerektiğini tanımlar, değerlendirme kriterleri ise bunu ne kadar iyi yapmaları gerektiğini tanımlar. Değerlendirme kriterleri kullanmak farklı cevaplar arasında ayırım yapılmasını sağlar ve çeşitli yanıtlar verilmesini teşvik eder. Her bir kriter hiyerarşik olarak sıralanmış seviye tanımlayıcılarından oluşur. Her bir seviye tanımlayıcısı bir ya da daha fazla not değerindedir. Her bir kriter, uygun model kullanılarak bağımsız olarak uygulanır. Her bir kriterin maksimum notu, kriterin önemine bağlı olarak değişiklik gösterebilir. Her bir kriter için verilen notlar, yapılan çalışmanın toplam notunu elde etmek amacıyla toplanır.

Not bandı

Not bandı, yanıtların değerlendirilmesine yönelik kapsamlı bir beklenen performans beyanıdır. Seviye tanımlayıcılarına bölünmüş tek bir bütünsel kriteri temsil eder. Her bir seviye tanımlayıcısı öğrenci performanslarını farklılaştırmak adına bir not aralığına karşılık gelir. Her bir seviye tanımlayıcısı için ilgili aralıktan hangi spesifik notun kullanılabileceğini belirlemek adına uygun yaklaşım kullanılır.

Analitik not şemaları

Analitik not şemaları, öğrencilerden belirli türde bir yanıt ve/veya nihai bir yanıt bekleyen sınav soruları için hazırlanır. Analitik not şemaları sınav görevlerine, yanıtın farklı bölümlerine yönelik her bir soru için toplam puanın nasıl bölüneceğine ilişkin detaylı talimatlar sunar.

Notlandırma bilgileri

Değerlendirme kriterleriyle notlandırılan bazı değerlendirme bileşenleri için notlandırma bilgileri sunulmuştur. Notlandırma bilgileri, değerlendirme kriterlerinin bir sorunun belirli gerekliliklerine nasıl uygulanacağına dair rehber görevi görür.

Okulun sorumlulukları

Okul, öğrenme desteği gereklilikleri olan adaylara eşit erişim düzenlemeleri ve makul ayarlamalar sunulmasını sağlamalıdır ve bunlar IB'nin şu belgelerine uygun olmalıdır: *Erişim ve kapsama politikası* ve *IB Programlarında öğrenme çeşitliliği ve kapsama: Öğrenme önündeki engellerin kaldırılması*.

Başkalarına ait fikirlerin veya çalışmaların alıntılanması

Adayların değerlendirme için sunulan çalışmada kullandıkları tüm kaynakları belirtmeleri gerekliliği koordinatörler ve öğretmenlere hatırlatılır. Aşağıdakiler bu gerekliliği netleştirme amacı taşır.

Diploma Programı adayları, çalışmalarını işitsel-görsel materyaller, metin, grafikler, görseller ve basılı ya da elektronik kaynaklarda yer alan veriler olarak çeşitli medya araçları vasıtasıyla değerlendirmeye sunarlar. Bir aday başka birisinin çalışmasını veya fikirlerini kullanırsa, aday tutarlı bir anlayışla ve standart referans verme tarzını kullanarak bu kaynağı mutlaka belirtmelidir. Bir adayın kaynağı belirtmemesi durumunda, yönetmelik ihlali gerekçesiyle bu IB tarafından sorgulanır ve bunun sonucunda IB nihai karar komitesi tarafından bir ceza verilmesi söz konusu olabilir.

IB adayların hangi referans verme veya metin içinde alıntı yapma tarzını/tarzlarını kullanması gerektiğini belirtmez; bu konu adayın okulundaki ilgili öğretim görevlisinin veya personelin takdir yetkisine bırakılır. Derslerin geniş kapsamı, yanıtların üç dilde veriliyor olması ve referans verme tarzlarının çeşitliliği, belirli tarzların dayatılmasını pratiklikten uzak ve sınırlayıcı hâle getirir. Uygulamada, belirli tarzların sıklıkla kullanıldığı görülebilir, ancak okullar ilgili derse ve adayların çalışmalarının yazıldığı dile uygun tarzı seçmek konusunda özgürdürler. Belirli bir derste okullar tarafından benimsenen referans tarzından bağımsız olarak, verilen minimum bilginin şunları içermesi beklenir: yazar adı, yayın tarihi, kaynağın başlığı ve ilgili sayfa numaraları.

Adayların standart bir tarz kullanmaları ve farklı sözcüklerle açıklanan ya da özetlenen kaynaklar da dâhil olmak üzere kullanılan tüm kaynakların belirtilebilmesi adına bunu tutarlı şekilde kullanmaları beklenir. Aday bir metin yazdığı sırada kendi kelimeleri ile başkalarının kelimelerini tırnak işaretleriyle (ya da satırbaşı gibi başka bir yöntemle) açıkça ayırtmalı ve alıntıyı kaynakçada uygun bir şekilde girmelidir. Elektronik bir kaynaktan alıntı yapılırsa erişim tarihi belirtilmelidir. Adayların referans verme konusunda hatasız bir uzmanlık sergilemesi beklenmez, ancak tüm kaynakların belirtilmesini sağlamaları beklenir. Adayların kendilerine ait olmayan işitsel-görsel materyaller, metin, grafikler, görseller ve basılı ya da elektronik kaynaklarda yer alan veriler için de kaynak belirtmeleri gerekir. Uygun referans verme veya alıntı yapma tarzının benimsenmesi gerektiğini tekrar hatırlatalım.

Kapsayıcı değerlendirme düzenlemeleri

Kapsayıcı değerlendirme düzenlemeleri, değerlendirme erişim gereklilikleri olan adaylar içindir. Bu ayarlamalar çeşitli ihtiyaçları olan adayların sınavlara erişimini sağlar ve değerlendirilen yapılara dair bilgi ve anlayışlarını gösterir.

Öğrenme desteği noktasında gereksinimleri olan adaylar için mevcut olan tüm kapsayıcı değerlendirme düzenlemeleri hakkındaki ayrıntılar *Erişim ve kapsama politikası* isimli IB belgesinde yer alır. *IB Programlarında öğrenme çeşitliliği ve kapsama: Öğrenme önündeki engellerin kaldırılması* isimli IB belgesi, IB programlarında farklı öğrenme ihtiyaçları olan adaylar açısından IB'nin pozisyonunu özetler. Olumsuz koşullardan etkilenen adaylar için, erişim konusu hakkında ayrıntılar IB *Genel düzenlemeler: Diploma Programı* ve *Diploma Programı Değerlendirme prosedürleri* belgesinde sunulmaktadır.

Değerlendirme taslağı

İlk değerlendirme 2022

Değerlendirme bileşeni	Ağırlık
Dış değerlendirme (2 saat 30 dakika)	%75
1.Sınav (1 saat) Müfredatın bir ünitesini temel alan dört yapılandırılmış soru (6. ünite hariç). Ünite yıldan yıla değişir. (24 puan)	%30
2. Sınav (1 saat 30 dakika) Müfredatta yer alan beş üniteye dayalı makale soruları. Adaylar iki soruya cevap verir. (30 puan)	%45
İç değerlendirme Bu bileşen, dersin sonunda öğretmen tarafından iç değerlendirmeye tabi tutulur ve IB tarafından dışarıdan denetlenir.	%25
Araştırma projesi (25 puan)	

Dış değerlendirme

Öğrencileri değerlendirmek için aşağıdaki yöntem(ler) kullanılır.

- Her sınav kâğıdına özgü ayrıntılı not şeması
- Not bandı
- Değerlendirme kriterleri

Not bantları "1.Sınav" ve "2.Sınav" bölümlerinde yer alır.

1. sınav için, sınava özgü bir not şeması vardır.

2. sınav için, sınava özgü bir not şeması ve not bantları vardır.

Not bantları, 20. yüzyılda Türkiye dersi için belirlenen değerlendirme hedefleri ve bireyler ve toplumlar dersleri not tanımlayıcıları ile ilgilidir. Not şemaları her bir sınava özgüdür.

Dış değerlendirme detayları

1. Sınav

Süre: 1 saat

Ağırlık: %30

Değerlendirme hedefleri: AO1, AO2, AO3

1. sınav, kaynak temelli bir sınavdır. Her yıl, altı ünitenin beşi arasından seçilecek bir üniteye ait sorular yer alır (6. ünite hariç). Her yıl farklı bir üniteden soru gelir ve ardışık yıllarda aynı üniteden soru gelmez. Hangi üniteden soru geleceği okullara önceden açıklanmaz.

Dört kaynak sunulur.

Öğrenciler dört soruya kaynaklara atıfta bulunarak ve kendi bilgilerini kullanarak cevap verirler.

Birinci soru, kısım A (AO1)	Bu soru öğrencilerden kaynaklardan birini anladıklarını göstermelerini isteyecektir.	3 puan
Birinci soru, kısım B (AO1)	Bu soru öğrencilerden kaynaklardan birini anladıklarını göstermelerini isteyecektir.	2 puan
İkinci soru (AO2)	Bu soru öğrencilerden kaynaklardan birini analiz etmelerini isteyecektir. Analizlerinde öğrenciler, belirtilen kaynağın, amacını ve içeriğini belirtmelidirler.	4 puan
Üçüncü soru (AO3)	Bu soru, öğrencilerden kaynakların ikisinin ortaya koyduklarının benzerliklerini ve farklılıklarını karşılaştırmalarını isteyecektir.	6 puan
Dördüncü soru (AO3)	Bu, öğrencilerden, yaptıkları değerlendirmede, tüm kaynakları ve kendi bilgilerini kullanmalarını isteyen değerlendirici bir soru olacaktır.	9 puan

Bu sınav için en yüksek not 24'tür. Sınav, not şemasına ek olarak aşağıdaki genel not bantları kullanılarak puanlanmış olan dördüncü soru hariç, sınava özgü bir not şeması kullanılarak puanlanmıştır.

Haricî not bantları - 1. sınav (dördüncü soru)

Notlar	Seviye tanımlayıcısı
0	Cevap, aşağıda tanımlanan standartların hiçbirine ulaşmamıştır.
1-3	Cevap, soruya odaklanmamış. Kaynaklara atıfta bulunulmuş, ancak bu atıflar, analizi desteklemekten ziyade kaynakların içeriğini tanımlar nitelikte kalmış. Kendi bilgisini kullanmamış ya da kullandığı yerde yanlış, alakasız kullanılmış.
4-6	Cevap, soruya genellikle odaklanmıştır. Kaynaklara atıfta bulunulmuş ve bu atıflar analizi desteklemek için kanıt olarak kullanılmış. Kendi bilgisini kullanmış fakat, ilgisiz veya doğruluktan yoksun. Kendi bilgisini ve kaynak malzemeyi sentezleme çabası çok az veya hiç yok.
7-9	Cevap soruya odaklanmıştır. Kaynaklara açık şekilde atıfta bulunulmuş ve bu atıflar analizi desteklemek için kanıt olarak etkin bir şekilde kullanılmış. Kendi bilgilerini doğru ve yerinde kullanmış. Kendi bilgileri ve kaynaktan verilenleri etkili biçimde sentezlemiş.

2. Sınav**Süre: 1 saat 30 dakika****Ağırlık: %45**

Değerlendirme hedefleri: AO1, AO2, AO3

2. sınav, 6. ünitenin de dâhil olduğu, ancak 1. sınavda çıkan ünite hariç olmak üzere, müfredatta yer alan altı ünitenden beş tanesini temel alan bir makale sınavıdır. Öğrenciler iki farklı üniteye ait iki makale sorusuna yanıt verirler.

Bu sınav için en yüksek not 30'dur. Sınav, genel not bantları ve sınava özgü bir not şeması kullanılarak puanlanır. Aşağıda yer alan not bantları (1-15), toplam 30 puan elde etmek için her makaleye uygulanır.

Haricî not bantları - 2. sınav

Notlar	Seviye tanımlayıcısı
0	Cevaplar, aşağıdaki tanımlayıcıların belirttiği standarda ulaşmıyor.
1-3	Soruda istenenler çok az anlaşılabilir. Cevap kötü yapılandırılmış ya da kabul edilebilir bir makale yapısının olduğu durumlarda, verilen göreve çok az odaklanılmış. Konu hakkında çok az bilgi var. Öğrenci tartışmak için örnekler tanımlamış, ancak bu örnekler aslında yanlış, ilgisiz veya belirsizdir. Cevapta çok az eleştirel analiz var ya da hiç yok. Cevap çoğunlukla genellemelerden ve yetersiz düzeyde kanıtlanmış iddialardan oluşuyor olabilir.
4-6	Soruda istenenlerin biraz anlaşılabilir olduğu yanıtta görülüyor. Yapılandırılmış bir yaklaşımı takip etme girişimi olsa da cevap net ve tutarlı değil. Konuyla ilgili bilgi gösterilmiş, ancak doğruluğu yok ve ilgisiz. Bağlam hakkında yüzeysel bir anlayış söz konusu. Öğrenci tartışmak için belirli örnekler tanımlamış, ancak bu örnekler belirsiz veya ilgisiz. Bazı sınırlı analizler var, ancak cevap, analitik olmaktan ziyade öncelikle anlatı niteliğinde ya da tanımlayıcı.

Notlar	Seviye tanımlayıcısı
7-9	<p>Cevap, soruda istenenin anlaşıldığını göstermekte, ancak istenenlere yalnızca kısmen değinilmiş. Yapısal bir yaklaşım izlenmeye çalışılmış.</p> <p>Konuyla ilgili bilgi çoğunlukla doğru ve ilgili. Olaylar genel olarak bağlama oturtulmuş.</p> <p>Öğrencilerin tartışmayı seçtiği örnekler uygun ve ilgili. Cevapta bağlantılar ve/veya karşılaştırmalar yapılmış (soruya uygun olduğu ölçüde).</p> <p>Cevap, birtakım analiz ve eleştirel yorumları içeren açıklamanın ötesine geçmiş, ancak bu sürdürülmemiş.</p>
10-12	<p>Soruda istenenler anlaşılmış ve ele alınmış. Yer yer tekrarlar ve belirsizlikler olsa da cevaplar genel olarak iyi yapılandırılmış ve düzenlenmiş.</p> <p>Konuyla ilgili bilgi çoğunlukla doğru ve ilgili. Olaylar bağlamlarına oturtulmuş ve kavramlar biraz anlaşılmış.</p> <p>Öğrencinin tartışmayı seçtiği örnekler uygun ve ilişkili ve analizi veya değerlendirmeyi desteklemede kullanılmış. Cevapta, etkin bağlantılar ve/veya karşılaştırmalar yapılmış (soruya uygun olduğu ölçüde).</p> <p>Cevapta genel olarak açık ve anlaşılır eleştirel analizler yapılmış. Farklı bakış açılarına yönelik farkındalık ve değerlendirme var. Genel noktaların birçoğu ispatlanmış ve cevapta tutarlı bir sonuç öne sürülmüş.</p>
13-15	<p>Cevaplarda, sorudan çıkarılması istenenler ve soruda ima edilenler hakkında yüksek bir farkındalık gösterilmiş ve açık biçimde bunlara odaklanılmış. Cevaplar iyi yapılandırılmış ve etkin biçimde düzenlenmiş.</p> <p>Konuyla ilgili bilgi doğru ve ilgili. Olaylar bağlamlarına oturtulmuş ve tarihi kavramlar net biçimde anlaşılmış.</p> <p>Öğrencinin tartışmayı seçtiği örnekler uygun ve ilişkili ve analizi veya değerlendirmeyi desteklemede etkin biçimde kullanılmış. Cevapta, etkin bağlantılar ve/veya karşılaştırmalar yapılmış (soruya uygun olduğu ölçüde).</p> <p>Cevapta açık ve uygun eleştirel analiz var. Farklı bakış açıları değerlendirilmiş ve bu değerlendirme cevaba etkili bir şekilde entegre edilmiş. Genel noktaların tamamı ya da neredeyse tamamı ispatlanmış ve cevapta tutarlı bir sonuç öne sürülmüş.</p>

İç değerlendirme

İç değerlendirmenin amacı

İç değerlendirme, dersin ayrılmaz bir parçasıdır ve zorunludur. Öğrencilerin, becerilerini ve bilgilerini uyguladıklarını göstermelerini ve zaman sınırlamaları ve yazılı sınavlarla ilişkili diğer kısıtlamalar olmaksızın kişisel ilgi alanlarını sürdürmelerini sağlar. İç değerlendirme, mümkün olduğu ölçüde, normal sınıf öğretimi ile bütünleştirilmeli ve bir dersin ardından yapılan ayrı bir etkinlik olmamalıdır.

Ayrılan süre

İç değerlendirme, 20. yüzyılda Türkiye dersinin ayrılmaz bir parçasıdır ve dersteki son değerlendirmeye yüzde 25 katkıda bulunmaktadır. Bu ağırlıklandırma, görevi yerine getirmek için gereken bilgi, beceriler ve anlayışın öğretilmesine ayrılan sürenin yanı sıra görevi yerine getirmek için ayrılan toplam süreye de yansıtılmalıdır.

Çalışma için toplamda yaklaşık 20 saatlik öğretim süresinin ayrılması tavsiye edilir. Bu süre şunları içermelidir:

- öğretmenin öğrencilere iç değerlendirmenin gerekliliklerini açıklaması için gereken süre
- öğrencilerin iç değerlendirme bileşeni üzerinde çalışması ve soru sormaları için gereken sınıf süresi
- öğretmen ve her bir öğrenci arasındaki istişareye yönelik süre
- ilerlemenin gözden geçirilmesi ve izlenmesi ve özgünlüğün kontrolüne yönelik süre.

Rehberlik ve özgünlük

İç değerlendirme için sunulan araştırma projesi, öğrencinin kendi çalışması olmalıdır. Ancak buradaki amaç, öğrencilerin bir başlığa veya konuya karar vermesi ve ardından da hiçbir öğretmen desteği olmadan iç değerlendirme bileşeni üzerinde çalışması değildir. Öğretmen, hem planlama aşamasında hem de öğrenci iç değerlendirmeye tabi ödev üzerinde çalıştığı sırada önemli bir rol üstlenmelidir. Öğrencilerin şu konuları bilmesini sağlamak öğretmenin sorumluluğundadır:

- iç değerlendirmeye tabi çalışma türünün gereklilikleri
- değerlendirme kriterleri; öğrenciler değerlendirme için sunulan çalışmanın bu kriterleri etkin bir şekilde karşılaması gerektiğini anlamalıdır.

Öğretmenler ve öğrenciler, iç değerlendirmeye tabi çalışma üzerinde konuşmalıdır. Öğrenciler tavsiye ve bilgi almak amacıyla öğretmenle diyalog kurma konusunda teşvik edilmelidir ve öğrenciler rehberlik talebinde buldukları için cezalandırılmamalıdır. Öğrenme sürecinin bir parçası olarak, öğretmenler çalışmanın bir taslağını okumalı ve öğrencilere bunun üzerine tavsiyelerde bulunmalıdır. Öğretmen, çalışmanın nasıl geliştirilebileceği konusunda sözlü veya yazılı tavsiye vermeli, ancak taslak üzerinde düzeltme yapmamalıdır. Öğretmene teslim edilen bir sonraki kopya, gönderilmeye hazır son kopya olmalıdır.

Tüm öğrencilerin, özgünlük ve fikri mülkiyet başta olmak üzere akademik dürüstlüğüye yönelik kavramların temel anlamlarını ve önemlerini anlamaları öğretmenlerin sorumluluğundadır. Öğretmenler, değerlendirilecek tüm öğrenci çalışmalarının gerekliliklere göre hazırlanmasını sağlamalı ve öğrencilere iç değerlendirmeye tabi çalışmaların tamamen kendilerine ait olması gerektiğini net şekilde açıklamalıdır. Öğrenciler arasında iş birliğine izin verildiği yerlerde, tüm öğrenciler için iş birliği ve hile arasındaki farkın ne olduğu açık olmalıdır.

Moderasyon veya değerlendirme için IB'ye gönderilen tüm çalışmalar bir öğretmen tarafından doğrulanmalı ve akademik suistimale yönelik herhangi şüpheli ya da doğrulanmış bir durum içermemelidir. Her öğrenci, çalışmanın kendi özgün çalışması olduğunu ve nihai hâlini teşkil ettiğini doğrulamalıdır. Bir öğrenci çalışmanın nihai hâlini resmî olarak sunduktan sonra bu çalışma geri çekilemez. Çalışmanın özgünlüğünü onaylama gerekliliği sadece moderasyon amacıyla IB'ye teslim edilen örnek çalışma için değil, tüm öğrencilerin çalışmaları için geçerlidir. Daha fazla bilgi için *Akademik bütünlük, Diploma Programı: İlkelerden uygulamaya* isimli IB yayınına ve *Genel düzenlemeler: Diploma Programı* içerisinde yer alan ilgili makalelere başvurunuz.

Çalışmanın içeriğine ilişkin özgünlük öğrenciyle konuşulabilir ve aşağıdakilerden biri ya da birkaçı incelenebilir.

- Öğrencinin ilk önerisi.
- Yazılı çalışmanın ilk taslağı.
- Alıntılanan referanslar.
- Yazma stiline öğrencinin önceden yazdığı çalışmalarla kıyaslanması.
- Çalışmanın web tabanlı intihal tespit hizmeti ile analizi.

Hem iç değerlendirme hem de genişletilmiş makale gerekliliklerini karşılaması adına aynı çalışma teslim edilemez.

İç değerlendirme için değerlendirme kriterlerinin kullanılması

İç değerlendirme için bazı değerlendirme kriterleri belirlenmiştir. Her değerlendirme kriteri uygun bir not aralığıyla birlikte belirli başarı seviyelerini tarif eden seviye tanımlayıcılarına sahiptir. Seviye tanımlayıcıları pozitif başarıya odaklanır, ancak düşük seviyeler için başarısızlık durumu da tanıma eklenebilir.

Öğretmenler, iç değerlendirmeye tabi çalışmayı seviye tanımlayıcılarını kullanarak kriterler bazında değerlendirmelidir.

- Her bir kriterin amacı, öğrencinin ulaştığı seviyeyi en uygun modeli kullanarak en doğru şekilde temsil eden tanımlayıcıyı bulmaktır. En uygun yaklaşım, bir çalışma farklı seviyelerde bir kriterin farklı yanlarını yerine getirdiğinde bir telafi yapılması gerektiği anlamına gelir. Verilen not, kriter dâhilindeki başarı seviyesini en adil şekilde yansıtan not olmalıdır. Bu notun verilmesi için bir seviye tanımlayıcısının her bir yanının yerine getirilmesi gerekli değildir.
- Bir öğrencinin çalışmasını değerlendirirken öğretmenler, değerlendirilen çalışmanın seviyesini en uygun şekilde tanımlayan tanımlayıcıya ulaşana dek her kriterin seviye tanımlayıcısını okumalıdır. Bir çalışma iki tanımlayıcı arasında bir yere karşılık gelirse, iki tanımlayıcı da tekrardan okunmalı ve öğrencinin çalışmasını daha uygun şekilde tanımlayan seçilmelidir.
- Bir seviyede iki ya da daha fazla not söz konusuysa, öğrencinin çalışması tanımlanan nitelikleri büyük ölçüde sergilediği takdirde, öğretmenler yüksek notları vermelidir; çalışma, üst düzeydeki notları elde etmeye yakın olabilir. Öğrencinin çalışması tanımlanan nitelikleri daha az ölçüde sergiliyorsa, öğretmenler düşük notları vermelidir; çalışma, alt seviyedeki notları elde etmeye yakın olabilir.
- Sadece tam sayılar kaydedilmelidir; kısmi notlar (kesirler ve ondalık sayılar) kabul edilmez.
- Öğretmenler geçme ve kalma sınırı şeklinde düşünmemeli, her bir değerlendirme kriteri için uygun tanımlayıcıyı belirlemeye odaklanmalıdır.
- En yüksek seviye tanımlayıcılar hatasız performansı değil, öğrencinin ulaşabileceği performansı ifade eder. Öğretmenler, değerlendirilen çalışmaya yönelik uygun tanımlayıcılar olmaları durumunda uç seviyeleri kullanma konusunda tereddüt etmemelidir.
- Bir kritere göre yüksek başarı seviyesine ulaşan bir öğrenci, diğer kriterlere göre yüksek başarı seviyesine sahip olmak zorunda değildir. Benzer şekilde, bir kritere göre düşük başarı seviyesine ulaşan bir öğrenci, diğer kriterlere göre düşük başarı seviyesine sahip olmak zorunda değildir. Öğretmenler, öğrencilerin toplam değerlendirmelerinin belirli bir not dağıtımını sağlayacağını varsaymamalıdır.

- Öğrencilerin değerlendirme kriterlerine erişimlerinin olmaları önerilir.

İç değerlendirme detayları

Araştırma projesi

Süre: 20 saat

Ağırlık: %25

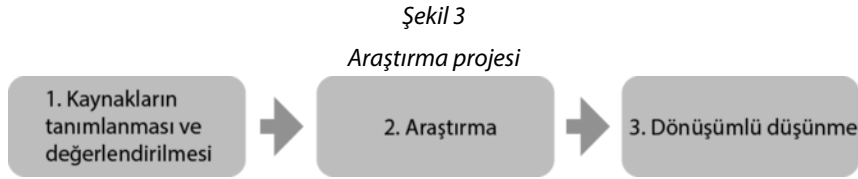
Kelime sınırı: en fazla 2.200

Azami not: 25

Değerlendirme hedefleri: AO1, AO2, AO3, AO4

Öğrenciler 20. yüzyılda Türkiye ile ilgili bir konuyu araştırdıkları bir araştırma projesi tamamlamak zorundadırlar. Araştırma müfredatın içeriğinin ötesine geçebilir, ancak projenin ana odak noktası 20. yüzyılda Türkiye çalışması içinde yer almalıdır. Araştırma diğer ülkelere yapılan atıfları da içerebilir. Yine de araştırma projesinin odağında Türkiye olmalıdır.

Bu bileşen, bu rehberdeki değerlendirme kriterleri kullanılarak öğretmen tarafından iç değerlendirmeye tabi tutulur ve dersin sonunda haricî olarak modere edilir. Araştırma projesi için 1-4 arası değerlendirme hedefleri geçerlidir. Araştırma projesi üç bölümden oluşur:

Öğrenciler, araştırma projeleri için serbest bir konu seçebilir ve kendi inisiyatiflerini kullanma konusunda teşvik edilirler.

Öğrenciler konularını öğretmenlerinin rehberliği ve onayı ile seçmelidir. Öğretmenler çalışmaya başlamadan önce konuyu ve araştırma sorusunu onaylamalı, seçilen konunun ve formüle edilen sorunun 20. yüzyılda Türkiye ile bağlantılı olduğundan emin olmalıdırlar. Araştırmayı destekleyecek yeterli kaynakların olması ve araştırmanın iç değerlendirme kriterleri ile değerlendirilebilmesi çok önemlidir. Öğretmenler ayrıca öğrencilerin, araştırma yaparken, örneğin hassasiyet gösterme veya gizliliğe saygı gösterme gibi ilgili etik hususlar hakkında farkındalığa sahip olmalarını sağlamalıdırlar.

Araştırma, öğrencilerin beceri ve bilgilerini seçtikleri bir konuya nasıl uyguladıklarını göstermeleri için bir fırsattır. Burada vurgu, bir dizi kaynak materyali seçerek ve analiz ederek ve farklı bakış açılarını göz önünde bulundurarak, öğrencinin ders sırasında öğrendiği becerileri geliştirmesini ve uygulamasını sağlayan özel bir sorgulama üzerinde olmalıdır. Bu noktada öğrenciler, 20. yüzyılda Türkiye dersinin üç disiplininden, yani tarih, coğrafya ve sosyolojiden, en az ikisine yönelik becerileri, yöntemleri ve anlayışları edinmeleri yönünde teşvik edilirler. Etkinlik, öğrencilerin ortaya konan kanıt ve argümanlarla tutarlı olan bir sonuca varmak için kanıt aramasını, seçmesini, değerlendirmesini ve kullanmasını gerektirir.

Bölüm 1: Kaynakların tanımlanması ve değerlendirilmesi

Bu bölüm, öğrencilerin araştırmalarında kullanacakları kaynakları ayrıntılı olarak değerlendirmelerini gerektirir. Bu bölümde öğrenciler şunları yapmalıdır:

- bir soru şeklinde, neyi araştırmayı seçtiklerini açıkça belirtmeli
- ayrıntılı analiz için seçtikleri kaynakların niteliği hakkında kısa bir açıklama sunmalı ve bunların araştırmayla olan ilgilerine dair bir açıklama da eklemeli
- kaynakları, amaçlarına ve içeriklerine atıfta bulunarak detaylı bir şekilde analiz etmelidirler.

Araştırmak üzere uygun bir sorunun formüle edilmesi, iç değerlendirme ödevinin bu bölümünün önemli bir unsurudur. Öğrenciler, araştırma sorularını 20. yüzyılda Türkiye dersinin yedi anahtar kavramından biriyle ilgili hâle getirmeye teşvik edilir (nedensellik, değişim, kültür, kimlik, bakış açıları, mekânlar ve iktidar). Bu kavramlar, öğrencilerin bir soru formüle etmelerine yardımcı olmak için yararlı bir başlangıç noktası olabilir.

Araştırma projelerine yönelik muhtemel konu örnekleri aşağıdaki gibidir.

- Cumhuriyet Döneminde Türkiye’de millî kimlik oluşumunda tiyatrunun rolü
- Modern Türkiye’de kadınların hak mücadelesi
- 1940’lı yıllarda köy enstitülerinin Türkiye’deki toplumsal gelişime katkısı
- Batılılaşmanın Atatürk devrimleri üzerindeki etkisi
- 1970’ten 1980’e kadar Türkiye’deki siyasi ve toplumsal yapının bir yansıması olarak karikatürler

Bölüm 2: Araştırma

İç değerlendirme görevinin bu bölümü, fiilî araştırmadan oluşur. İç değerlendirme görevi, çok çeşitli türlerde araştırma projeleri için bir kapsam sağlar, örneğin:

- çeşitli yazılı kaynakların veya çeşitli yazılı ve yazılı olmayan kaynakların kullanıldığı bir konu veya tema
- saha çalışmasına dayalı bir konu, örneğin bir müze, arkeolojik alan, savaş meydanları, tarihî binalar, sosyal etkileşim yerleri, çevresel alanlar
- yerel bir çalışma.

Araştırma açık ve etkin bir şekilde düzenlenmelidir. Bu bölümün nasıl yapılandırılması gerektiğine dair önceden belirlenmiş bir format olmamakla birlikte, araştırma, araştırılan soruya net bir şekilde odaklanan eleştirel bir analizin yanı sıra, öğrencinin kendi analizinden çıkardığı sonucu da içermelidir.

Bu bölümde, öğrenciler argümanlarını desteklemek için bir dizi kanıt kullanmalıdır.

Bölüm 3: Dönüşümlü düşünme

İç değerlendirme ödevinin bu bölümü, öğrencilerin araştırmalarının kendileri için, araştırmacılar tarafından kullanılan yöntemleri ve karşılaşılan zorlukları nasıl vurguladığına dair dönüşümlü düşüncelerini gerektirir.

Dönüşümlü düşünmeyi teşvik etmeye yardımcı olabilecek tartışma sorusu örnekleri aşağıdaki gibi olabilir.

- Araştırmanızda hangi yöntemleri kullandınız?
- Araştırmanız bu yöntemlerin sınırlamaları hakkında sizin için neyi öne çıkardı?
- Kaynakların güvenilirliği nasıl değerlendirilebilir?
- Ön yargı ve seçim arasındaki fark nedir?
- Hangi olayların veya sorunların önemli olduğuna kim karar veriyor?
- Araştırmacının rolü nedir?
- Değer yargılarından kaçınılmalı mıdır?
- Kanıt oluşturmak zor ise, bu tüm versiyonların eşit derecede kabul edilebilir olduğu anlamına mı geliyor?

Kaynakça

Her araştırmada bir kaynakça ve tüm kaynaklara açık bir şekilde atıfta bulunulması **gerekir**, ancak bunlar toplam kelime sayısına dâhil edilmez.

Kelime sınırı

Araştırma projesi için kelime sınırı 2.200 kelimedir.

Aşağıda, araştırma projesinin her bir bölümü için önerilen kelime sınırları bulunmaktadır. Lütfen bu kelime sınırlarının yalnızca öneri olduğunu unutmayın.

Bölüm	Önerilen kelime sınırı	İlgili değerlendirme kriterleri	Notlar
1. Kaynakların tanımlanması ve değerlendirilmesi	500	A. Kaynakların tanımlanması ve değerlendirilmesi	6 puan
2. Araştırma	1.300	B. Araştırma	15 puan
3. Dönüşümlü düşünme	400	C. Dönüşümlü düşünme	4 puan
Kaynakça	Kelime sayısına dâhil edilmez	Kelime sayısına dâhil edilmez	-
	Toplam (maksimum kelime sınırı): 2.200 kelime		Toplam: 25 puan

İç değerlendirme kriterleri

Araştırma projesi üç kritere göre değerlendirilir.

- Kriter A: Kaynakların tanımlanması ve değerlendirilmesi (6 puan)
- Kriter B: Araştırma (15 puan)
- Kriter C: Dönüşümlü düşünme (4 puan)

33.-35. sayfalar arasında ana hatlarıyla belirtildiği gibi, bileşen gereklilikleri dışında araştırmaya odaklanan bir araştırma projesini tamamlayan öğrenciler, bileşen değerlendirme kriterlerinin yüksek düzeylerini karşılayamazlar.

Kriter A: Kaynakların tanımlanması ve değerlendirilmesi (6 puan)

Notlar	Seviye tanımlayıcısı
0	Çalışma, aşağıdaki tanımlayıcıların belirttiği standarda ulaşmıyor.
1-2	20. yüzyılda Türkiye ile ilgili bir araştırma sorusu açıkça ifade edilmiş. Aday kaynakları saptamış ve kaynaklara atıfta bulunmuş, ancak kaynakların araştırmayla olan ilgisi çok sınırlı. Yanıt kaynakları tanımlıyor, ancak analiz etmiyor veya değerlendirmiyor.
3-4	20. yüzyılda Türkiye ile ilgili uygun bir araştırma sorusu açıkça ifade edilmiş. Öğrenci uygun kaynakları belirleyip seçmiş ve kaynakların araştırmayla ilgisi hakkında bazı açıklamalarda bulunmuş. Kaynaklar biraz analiz edilmiş ve değerlendirilmiş.
5-6	20. yüzyılda Türkiye ile ilgili uygun bir araştırma sorusu açıkça ifade edilmiş. Öğrenci uygun ve ilgili kaynakları belirlemiş ve seçmiş ve kaynakların araştırmayla ilgisi hakkında açık, doğru ve kapsamlı açıklamalarda bulunmuş. Kaynakların, amaçları ve içeriklerine atıfta bulunarak yapılmış detaylı analizi ve değerlendirmesi mevcut.

Not

20. yüzyılda Türkiye araştırma sorusunun ve kaynakların tanımlanması ve değerlendirilmesinin ana odak noktası değilse, kriter A için maksimum 2 notu verilir.

Kriter B: Araştırma (15 puan)

Notlar	Seviye tanımlayıcısı
0	Çalışma, aşağıdaki tanımlayıcıların belirttiği standarda ulaşmıyor.
1-3	Araştırma net ve tutarlı değil ve iyi düzenlenmemiş. Kabul edilebilir bir yapının olduğu durumlarda, verilen göreve çok az odaklanılmış. Cevapta çok az eleştirel analiz var ya da hiç yok. Cevap çoğunlukla genellemelerden ve az kanıtlanmış iddialardan oluşuyor olabilir. Kaynaklardan elde edilen kanıtlara atıfta bulunulmuş, ancak bu kanıtların analizi yapılmamış.
4-6	Araştırmanın düzenlenmesine yönelik bir girişim var ancak bu sadece kısmen başarılı olmuş ve araştırma net ve tutarlı değil. Araştırma sınırlı bir eleştirel analiz içeriyor, ancak cevap analitik olmaktan ziyade öncelikle anlatı ya da tanımlayıcı nitelikte. Kaynaklardan elde edilen kanıtlar dâhil edilmiş, ancak analiz veya argümanla bütünleştirilmemiş.
7-9	Araştırma genel hatlarıyla açık ve iyi düzenlenmiş, ancak bazı yerlerde tekrarlamalar veya netlik konusunda eksiklikler var. Cevap, birtakım analiz ve eleştirel yorumları içeren açıklamanın ötesine geçmiş, ancak bu sürdürülmemiş. Kaynaklardan elde edilen kanıtları analiz veya argümanla bütünleştirme çabası var. 20. yüzyılda Türkiye ile ilgili farklı bakış açıları hakkında farkındalık olabilir, ancak bu bakış açıları değerlendirilmemiş.
10-12	Araştırma genel hatlarıyla açık ve iyi düzenlenmiş, ancak bazı yerlerde tekrarlamalar veya netlik konusunda eksiklikler olabilir. Araştırmada eleştirel analiz yer almakta, ancak bu analiz geliştirme veya netlikten yoksun olabilir. Çeşitli kaynaklardan elde edilen kanıtlar, argümanı desteklemede kullanılmış. 20. yüzyılda Türkiye ile ilgili farklı bakış açılarına yönelik farkındalık ve biraz değerlendirme var. Araştırma gerekçeli bir sonuca işaret ediyor.
13-15	Araştırma açık, tutarlı ve etkin bir şekilde düzenlenmiş. Araştırma, belirtilen soruya net bir şekilde odaklanan iyi geliştirilmiş eleştirel analiz içeriyor. Çeşitli kaynaklardan elde edilen kanıtlar argümanı etkin şekilde desteklemede kullanılmış. 20. yüzyılda Türkiye ile ilgili farklı bakış açılarının değerlendirilmesi var. Araştırma, sunulan delillerle ve iddialarla tutarlı olan gerekçeli bir sonuca varıyor.

Not

20. yüzyılda Türkiye araştırmanın ana odak noktası değilse, Kriter B için maksimum 6 notu verilir.

Kriter C: Dönüşümlü düşünme (4 puan)

Notlar	Seviye tanımlayıcısı
0	Çalışma, aşağıdaki tanımlayıcıların belirttiği standarda ulaşmıyor.
1-2	Dönüşümlü düşünme, araştırmacılar tarafından kullanılan yöntemler hakkında araştırmanın öğrenci için ön plana çıkardığı şey hakkında bazı tartışmalar içeriyor. Dönüşümlü düşünme, araştırmacıların karşılaştığı zorluklar ve/veya araştırmacılar tarafından kullanılan yöntemlerin sınırlamaları hakkında çok az farkındalık olduğunu gösteriyor. Dönüşümlü düşünme ile araştırmanın geri kalanı arasındaki bağlantıya değinilmiş, ancak açık değil.
3-4	Dönüşümlü düşünme, araştırmacılar tarafından kullanılan yöntemler hakkında araştırmanın öğrenci için neyi öne çıkardığına açık biçimde odaklanılmış.

Notlar	Seviye tanımlayıcısı
	<p>Dönüşümlü düşünme, araştırmacıların karşılaştığı zorluklar ve/veya araştırmacıların kullandığı yöntemlerin sınırlamaları hakkında açık bir farkındalık ortaya koyuyor.</p> <p>Dönüşümlü düşünme ile araştırmanın geri kalanı arasında açık ve belirgin bir bağlantı var.</p>

Komut terimleri sözlüğü

20. yüzyılda Türkiye'nin komut terimleri

Öğrenciler sınav sorularında kullanılan aşağıdaki anahtar terimlere ve ifadelere aşına olmalıdırlar ve bu terimler ve ifadeler aşağıda açıklandığı şekilde anlaşılmalıdır. Her ne kadar bu terimler sınav sorularında sıkça kullanılacaksa da öğrencileri belirli bir şekilde bir argüman sunmaya yönlendirmek amacıyla diğer terimler de kullanılabilir.

Komut terimi	Değerlendirme hedefi seviyesi	Tanım
Analiz et	AO2	Temel unsurları veya yapıyı ortaya çıkarmak için parça parça inceleyin.
Benzerlikleri karşılaştır	AO3	İki (ya da daha fazla) öge veya durumların her ikisi (hepsi) arasındaki benzerliklerden bahsedin.
Benzerlikleri ve farklılıkları karşılaştır	AO3	İki (ya da daha fazla) öge veya durumların her ikisi (hepsi) arasındaki benzerliklerden ve farklılardan bahsedin.
Farklılıkları karşılaştır	AO3	İki (ya da daha fazla) öge veya durumların her ikisi (hepsi) arasındaki farklılardan bahsedin.
Tartış	AO3	Farklı tartışmalar, faktörler veya hipotezler içeren düşünülmüş ve dengeli bir inceleme sunun. Fikirler veya sonuçlar açık şekilde sunulmalı ve uygun kanıtlarla desteklenmelidir.
Değerlendir	AO3	Güçlü ve sınırlı yanları tartarak bir değerlendirmede bulunun.
İncele	AO3	Soruna yönelik varsayımları ve karşılıklı ilişkileri ortaya çıkaracak bir iddia veya kavram oluşturun.
Açıkla	AO2	Sebepler veya nedenleri de içeren detaylı bir yorum yapın.
Öner	AO2	Bir çözüm, hipotez veya olası başka bir cevap sunun.
Ne ölçüde	AO3	Bir iddia veya kavramın değerli olan ve olmayan yanlarını düşünün. Fikirler ve çıkarımlar açık şekilde sunulmalı ve uygun kanıtlar ve sağlam savlarla desteklenmelidir.

Kaynakça

Bu kaynakçada müfredat yazma konusunda bilgi sunmak için kullanılan temel çalışmalar yer alır. Her şeyi içeren bir liste değildir ve mevcut tüm literatürü içermez: öğretmenlere daha iyi tavsiyede bulunmak ve yol göstermek için makul bir seçim yapılmıştır. Bu kaynakça, tavsiye edilen ders kitaplarının bir listesi değildir.

Anderson, LW ve Krathwohl, DR (ed.). 2001. *Öğrenme, Öğretim ve Değerlendirme için Sınıflandırma: Bloom'un Eğitsel Hedefler Sınıflandırmasının Gözden geçirilmesi (A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy)*. New York, ABD. Longman.

Erickson, HL. 2012. *Kavram temelli öğretim ve öğrenme*. IB makalesi. Cardiff, Birleşik Krallık. Uluslararası Bakalorya Organizasyonu.

Perkins, D. 2010. *Öğrenmeyi Bütün Kılmak: Öğretimin Yedi İlkesi Eğitimi Nasıl Dönüştürebilir. (Making Learning Whole: How Seven Principles of Teaching Can Transform Education)*. San Francisco, ABD. Jossey-Bass.

Walker, GR. 2011. *Uluslararası eğitimin değişen yüzü: IB'nin Karşılaştığı Zorluklar. (The changing face of international education: Challenges for the IB)*. Cardiff, Birleşik Krallık. Uluslararası Bakalorya Organizasyonu.